

Vibrant space / Problemspace

Verbetering van de sociale veiligheid in Nederlandse probleemwijken door het vergroten van de sociale cohesie
middels het ontwerp van de openbare ruimte

Introductie

Lokatie

Ontwerp

Conclusie

Introductie

Lokatie

Ontwerp

Conclusie

Introductie

Openbare ruimte

Factoren

Probleemwijk

Fijne straat

Zichtbaar bewoond

- Geveltuintjes
- Kabouters
- Zitjes
- etc.

“Dat bloementuintje dient om junks en zwervers te laten zien dat er mensen wonen, want dat schrikt ze af (vooral hortensia's)”

(van Luyn, 2012)

<http://picasaweb.google.com/lh/photo/jvott5nPwDqaiDeAOS8lvQ>

<http://prachtiglelijk.blogspot.nl/>

Sociale cohesie

- Tussen bewoners, herkenning door ontmoeting
- Tussen bewoner en straat, door toe-eigening

Sociale veiligheid

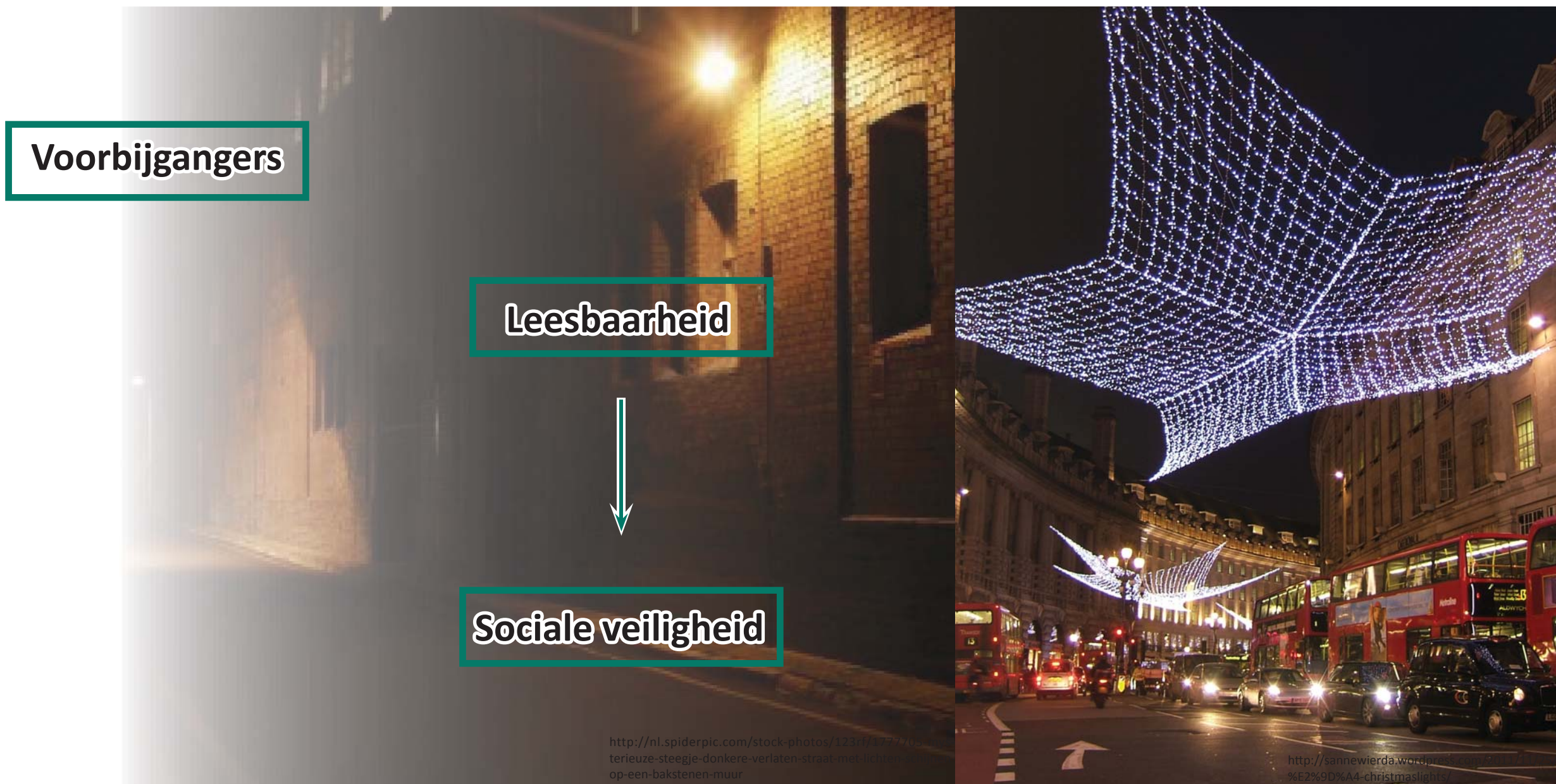
Toe-eigening

- Bewoners**
 - Sociale cohesie
 - Sociale veiligheid
- Voorbijgangers**
 - Leesbaarheid

<http://picasaweb.google.com/lh/photo/jvott5nPWdqaiDeAOs8lvQ>

Stedelijke regeneratie

Probleemwijken

Sociaal - ruimtelijk probleem

- Ontbreken van sociale cohesie
- Slechte openbare ruimte (VROM 2004)

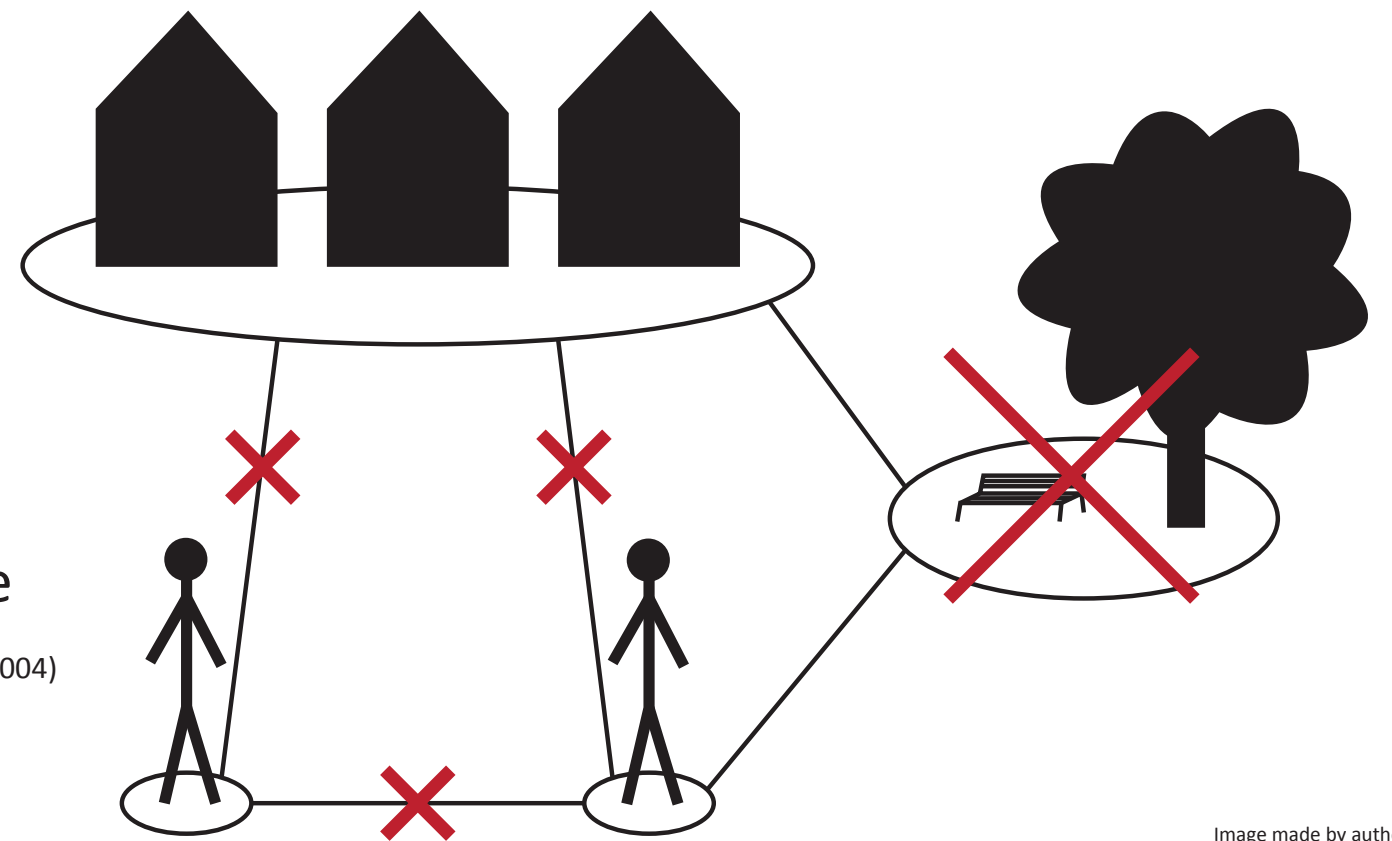

Image made by author

Leefbaarheid

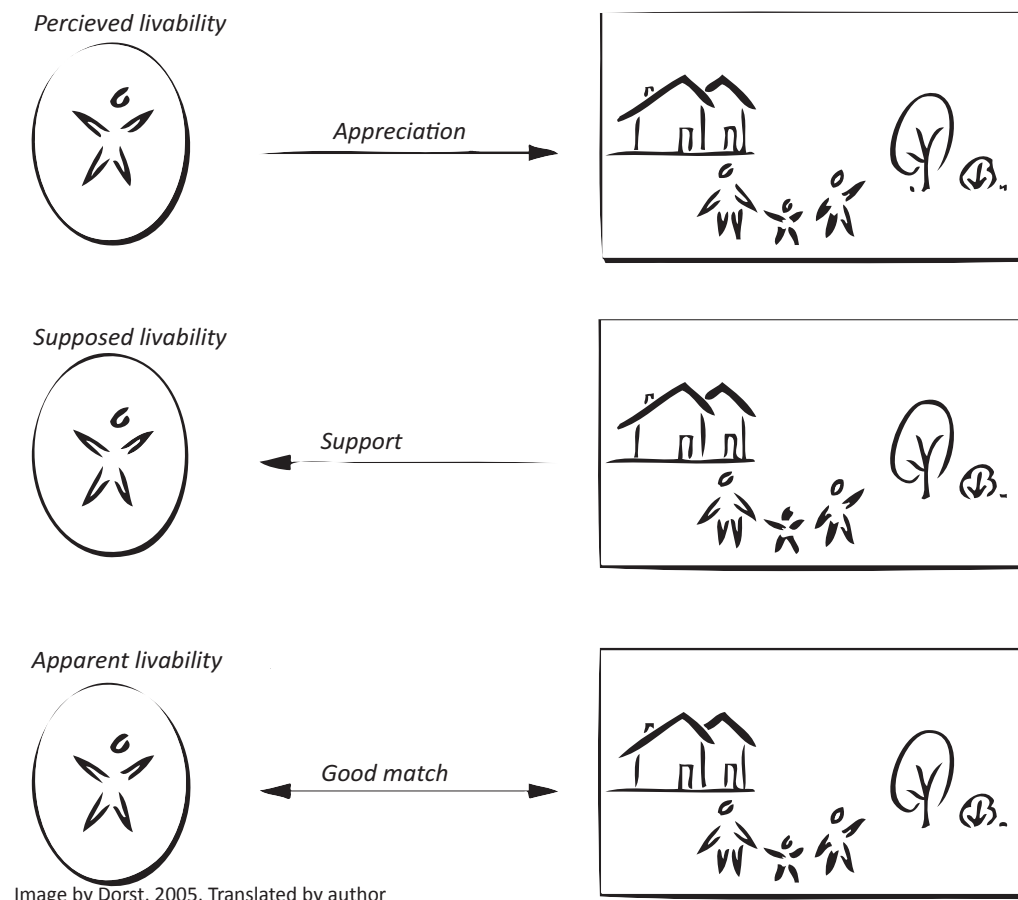
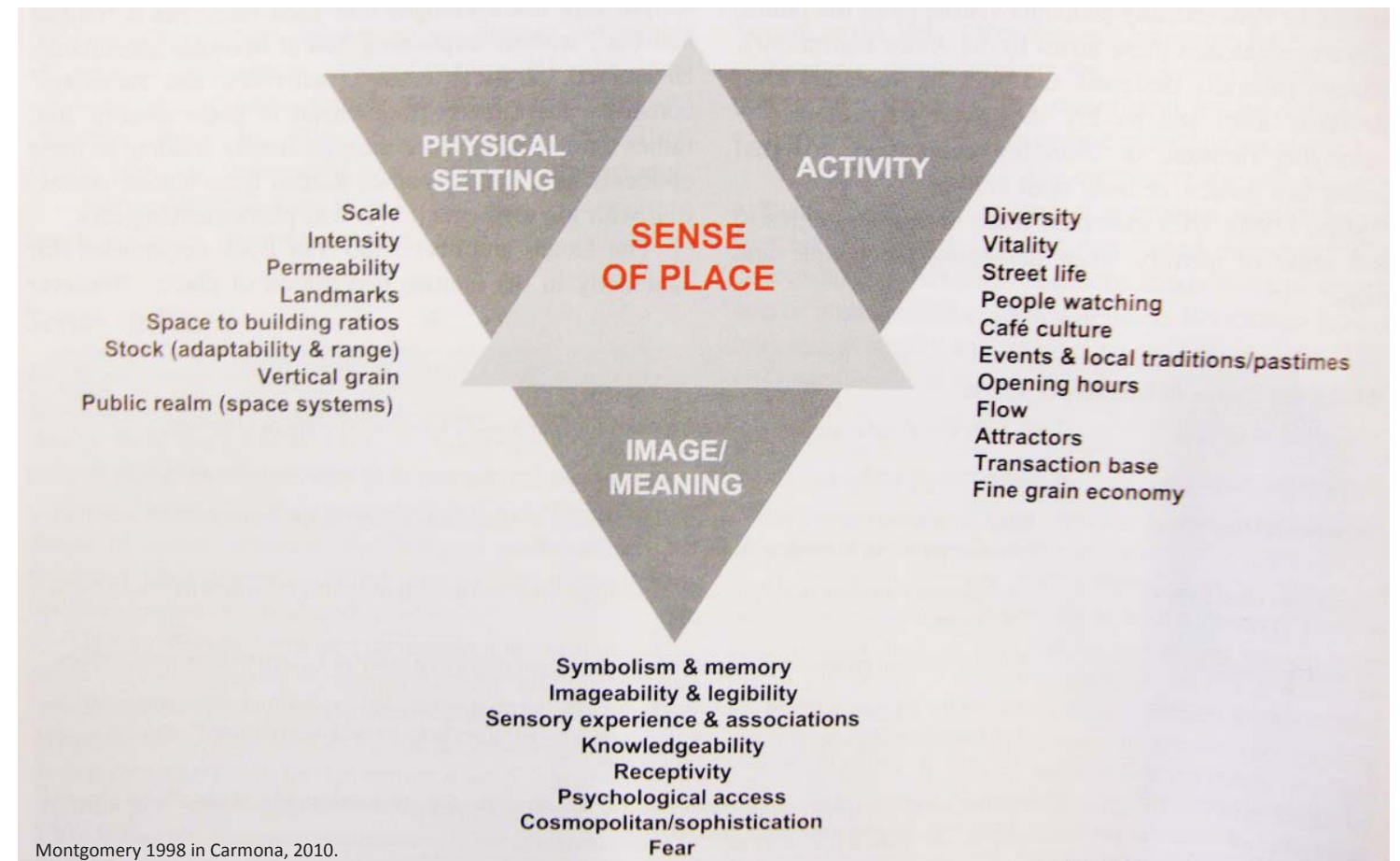

Image by Dorst, 2005, Translated by author

Betekenis van een plek

Montgomery 1998 in Carmona, 2010.

Menselijke behoeftes

Fysiologisch

(voedsel, warmte, overleving)

Veiligheid en Geborgenheid

(schade vermijden)

Verwantschap

(thuishoren, acceptatie)

Waardering

(status, educatie, bezit)

Zelf-actualisatie

(artistieke vervulling, uitdrukking)

Human needs, naar Maslow, door auteur

Stedelijke regeneratie (Stouten, 2010)

Sloop/nieuwbouw woningbouw

Openbare ruimte

28-07-2007

nrc.nl > archief

Stedelijke regeneratie

Spelletje domino om de rottigheid te bestrijden

Sociaal - ruimtelijk probleem

- Ontbreken van sociale cohesie
- Slechte openbare ruimte (VROM 2004)

Rotterdamers voelen zich vooral 's avonds onveilig

DOSSIER ARCHIEF de Volkskrant

+ Economisch en politiek klimaat

Rijk pompt miljoenen in leefbaarheid

- Beperkt budget (NICIS, 2011, KEI kenniscentrum stedelijke vernieuwing, 2011)
- Ineffectieve uitgaves (Marlet, Poort, Woerkens, 2010)

De Telegraaf
De nummer 1 in nieuws!

Bijna de helft (49 procent) van de bevolking vond vorig jaar dat haar woonbuurt verloedert. Dat blijkt uit cijfers die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Stedelijke regeneratie

Openbare ruimte

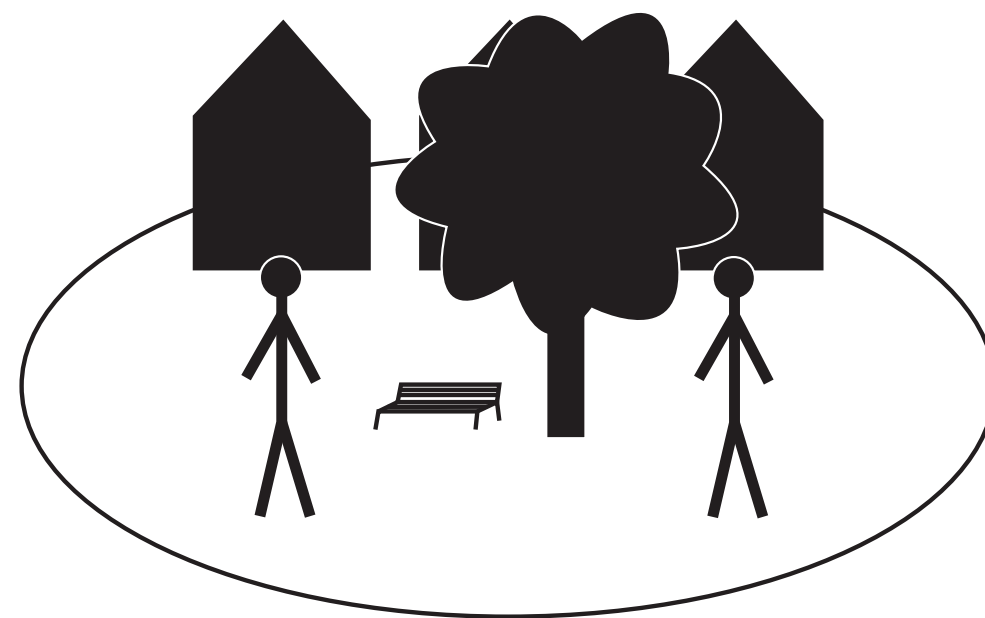

Image made by author

Bewoners, woningen

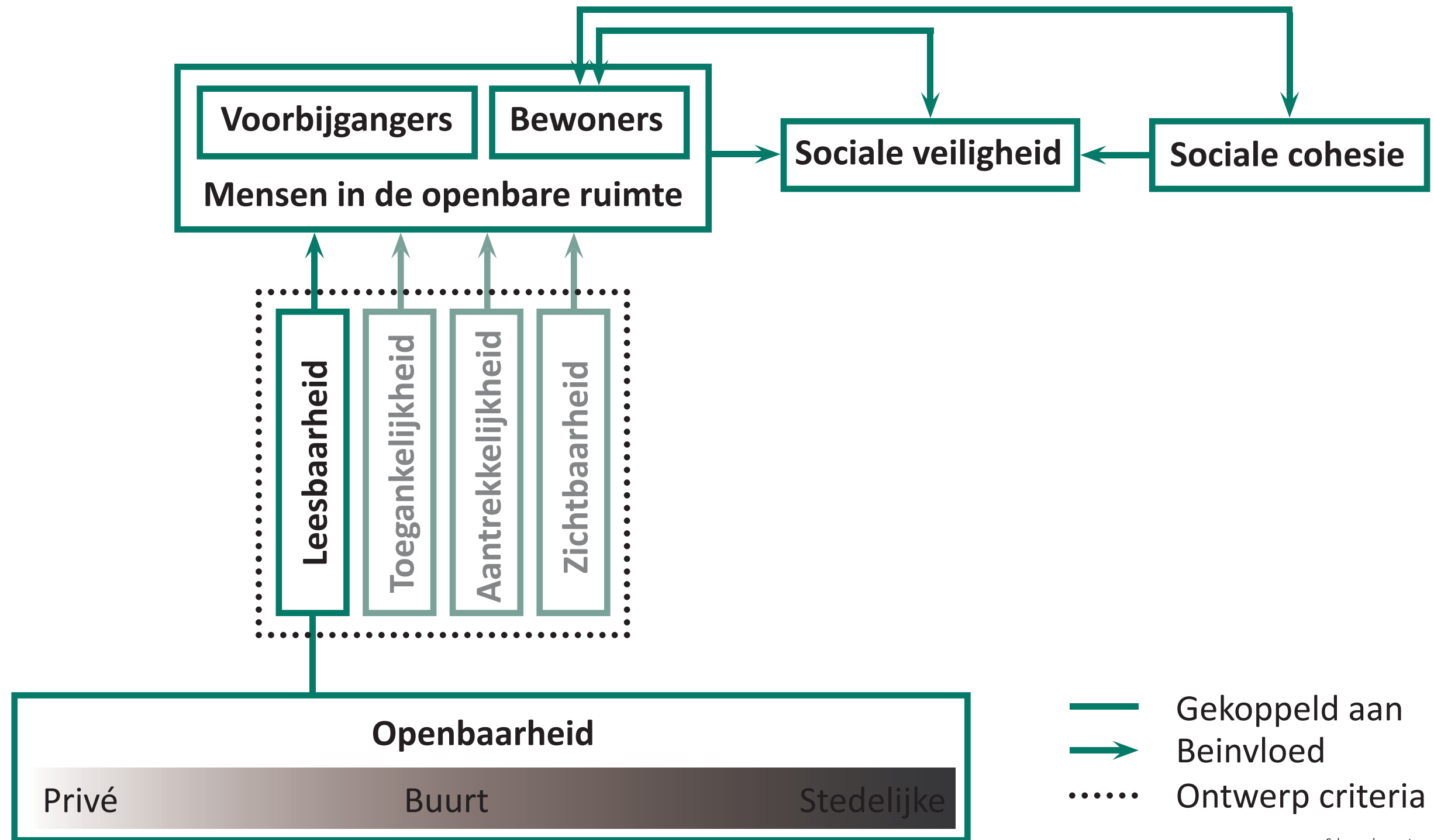
Regeneratie door openbare ruimte

Gebruik van de openbare ruimte

- Welke verschillende rollen voor sociale cohesie kunnen de verschillende soorten openbare ruimtes hebben?
- Hoe kan de openbare ruimte makkelijk aanpasbaar aan de behoeftes van de bewoners worden gemaakt, zonder hoge kosten voor de gemeente?

Mate van betrokkenheid

Top down

Gemeente geeft alleen informatie

Bewoners geven inbreng bij gemeente

Gemeente + bewoners

Bewoners nemen initiatief

Bottom up

Mate van openbaarheid

Stedelijke/hoge openbaarheid

Buurt openbaarheid

Privé/hoge toe-eigening

Mate van betrokkenheid hangt af van lokatie

Gemeente Den Haag
Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Kitchen garden project in Amsterdam. http://www.stedelijkindestad.nl/projects/in_west/posts/stedelijk_in_west_de_kok_de_kweker_zijn_vrouw_en_hun_buurman

Introductie

Lokatie

Ontwerp

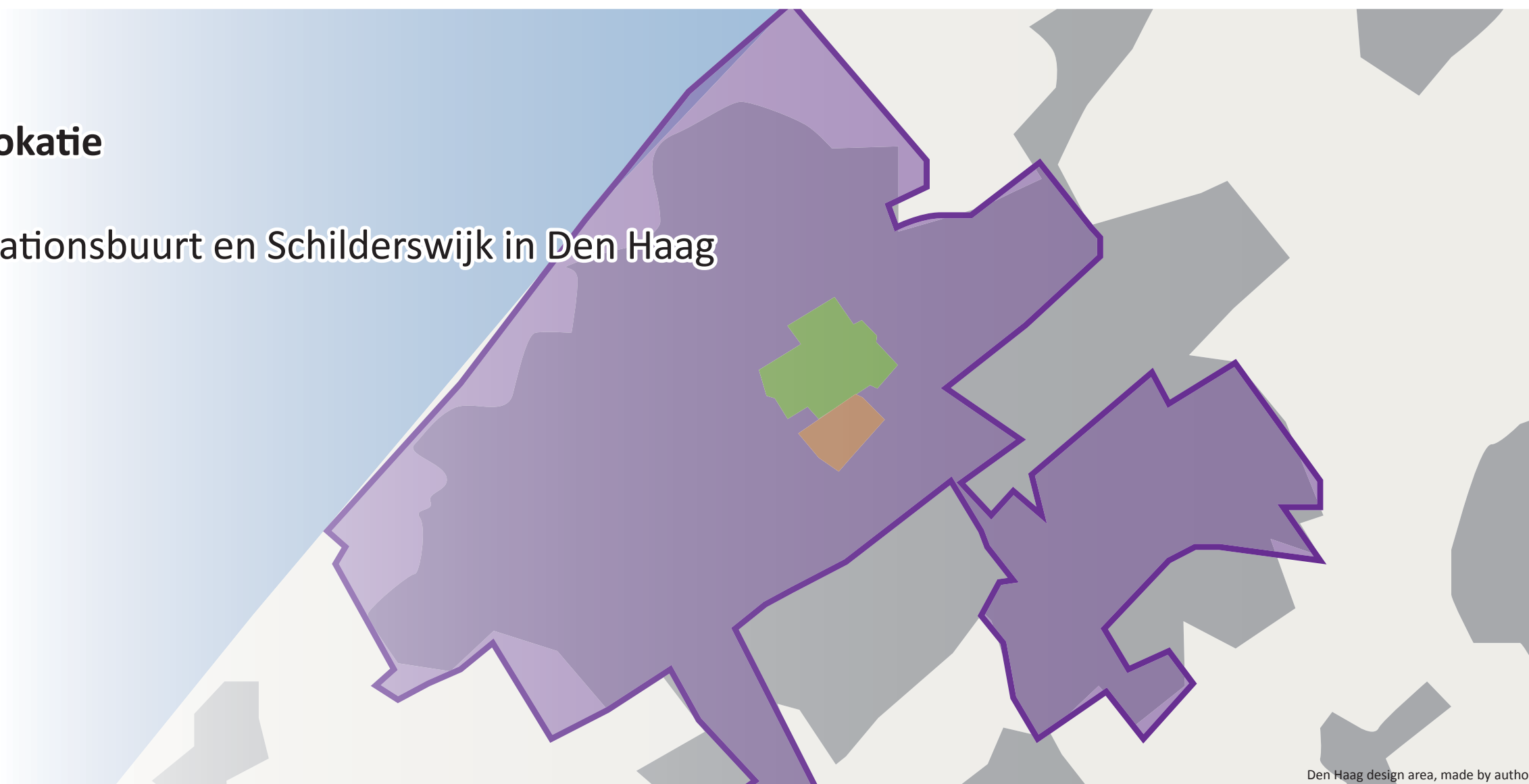
Conclusie

Lokatie

Test lokatie

Stationsbuurt en Schilderswijk in Den Haag

Den Haag design area, made by author

Lokatie

1840 en verder:

Toename populatie -> speculatie
bouw

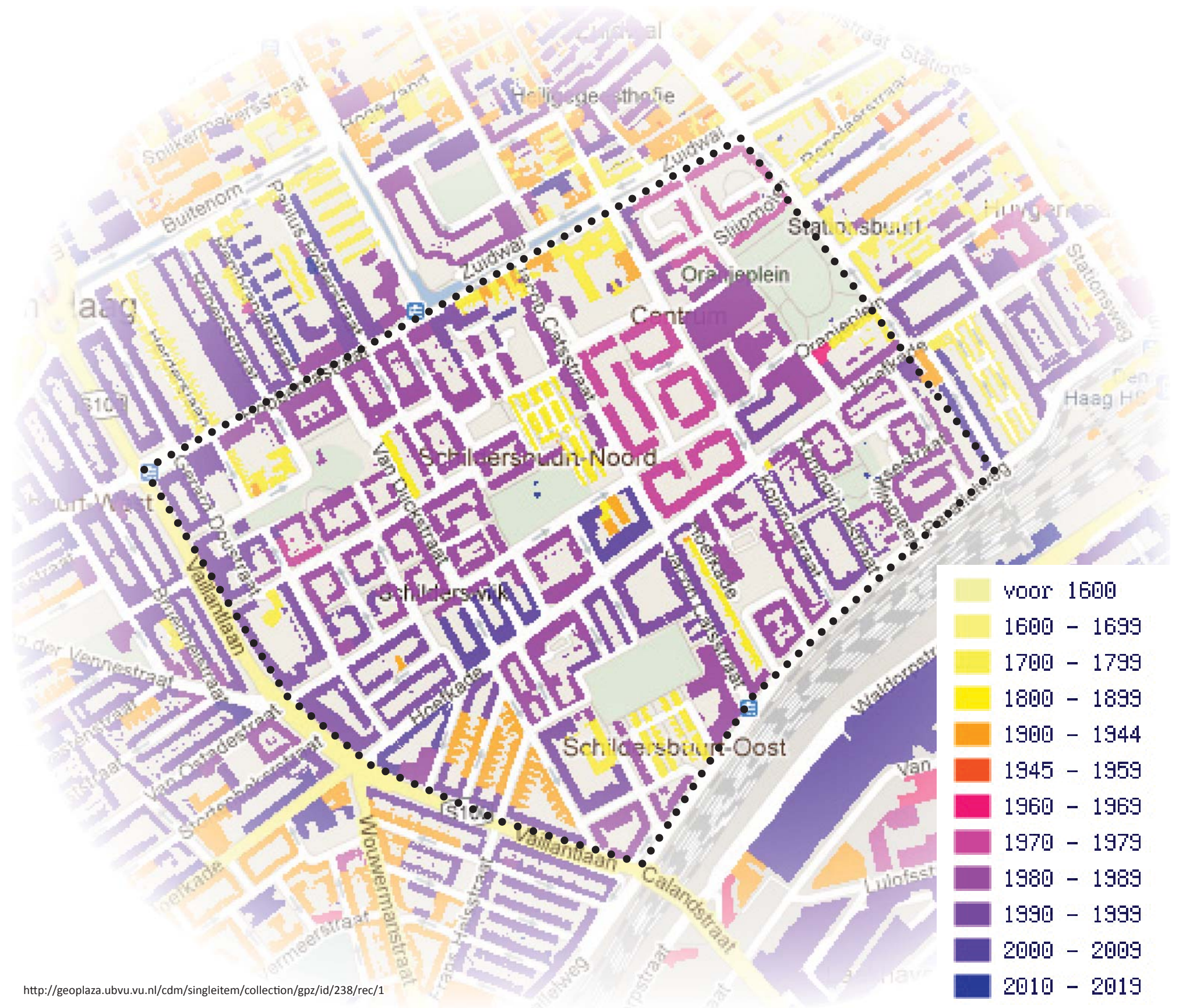
1988: Stadscentrum regeneratie ->
'De Kern Gezond'

1980 en verder:
gefragmenteerde sloop en herbouw
van de lokatie

2004: plannen voor de gehele stad
'Ruimte voor Kwaliteit'

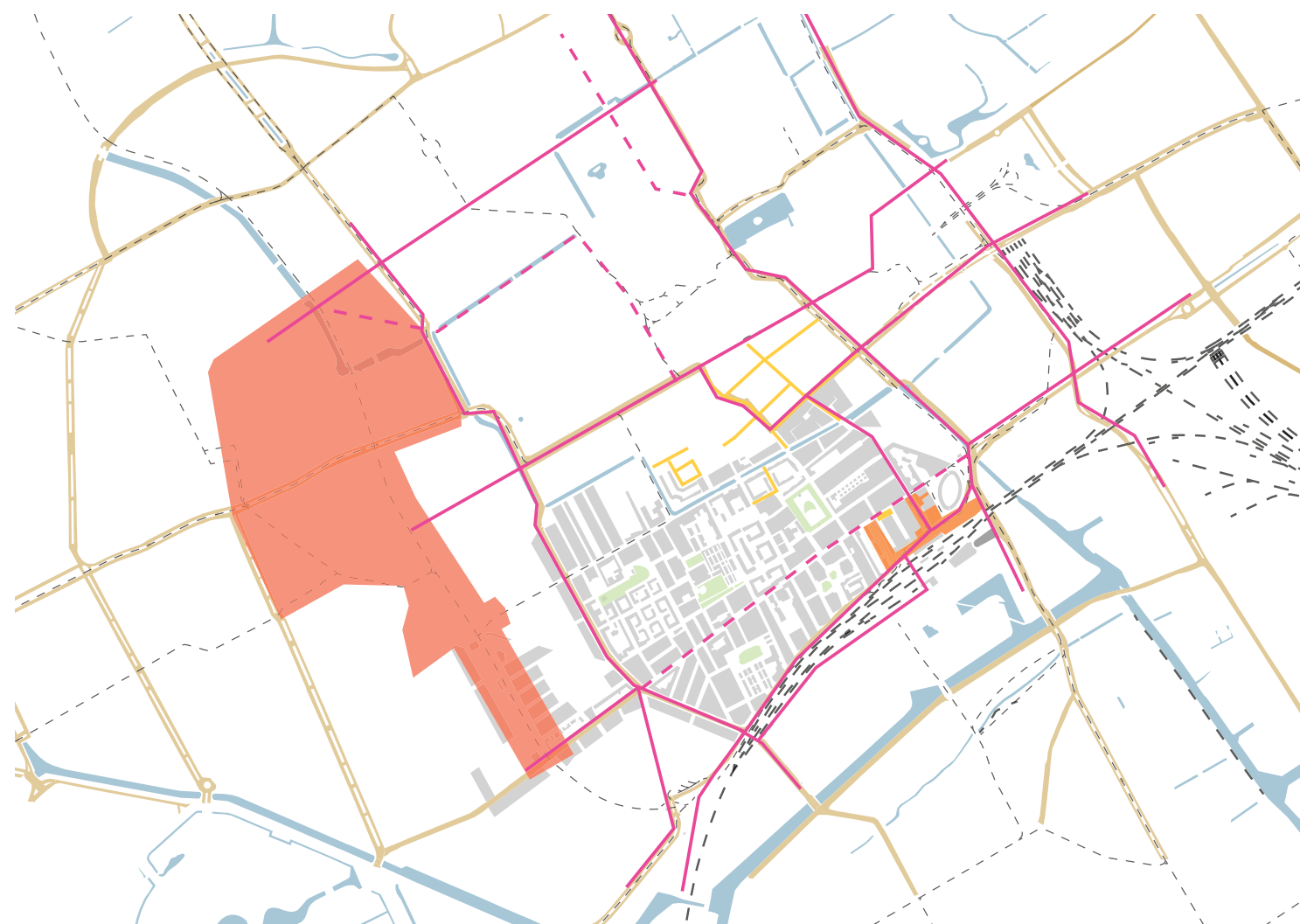
2007: 'Krachtwijken'

Grote variatie in bouwstijlen

Lokatie - Analyse van het gebied

Economisch - politiek

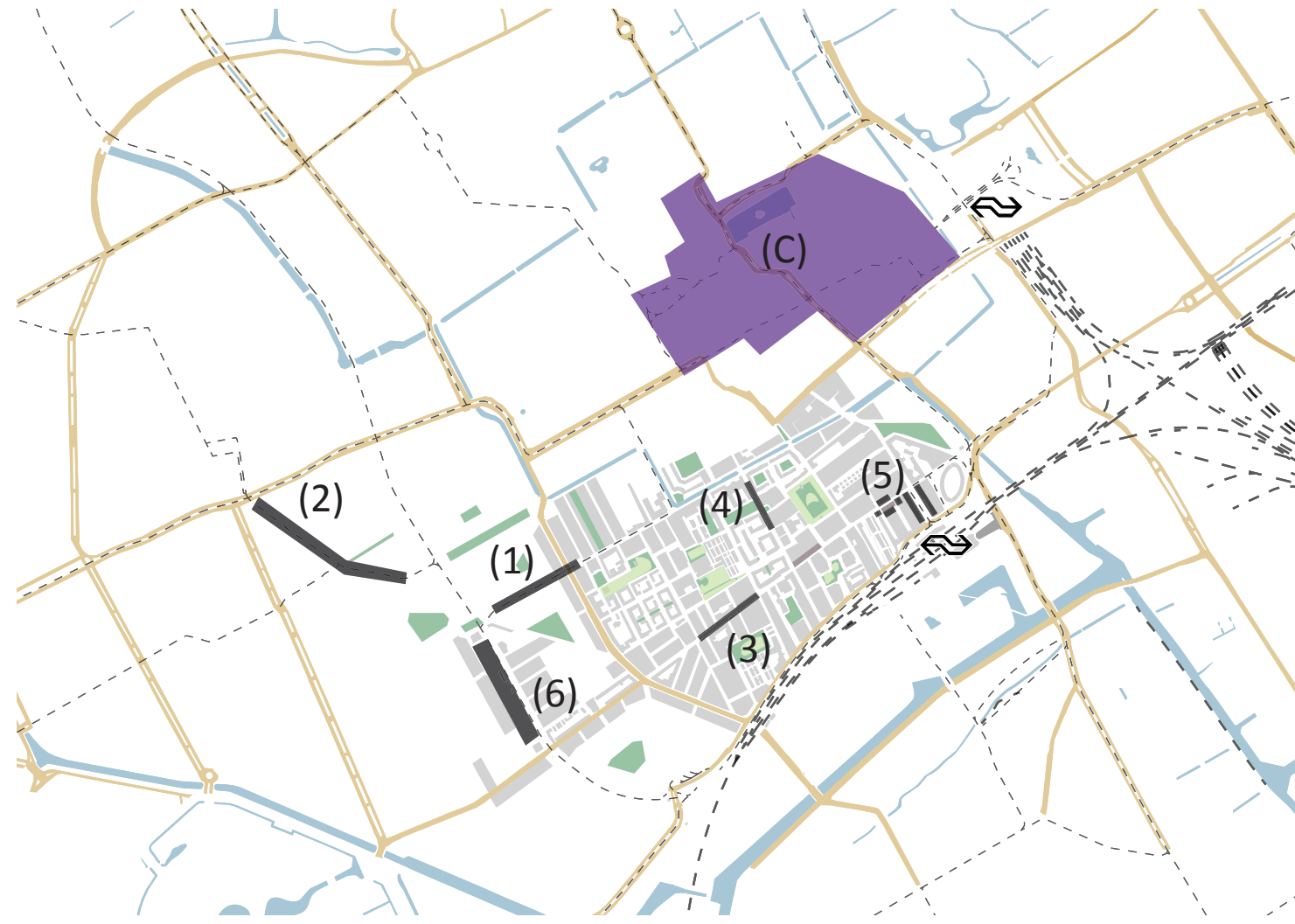

- Lijn 11 Masterplan
- Stationsgebied plan
- Heringerichte straat
- Fietsenplan

- Allen geheel gefinancierd door gemeente, door crisis uitgesteld

Sociaal - ruimtelijk

Bewoners

- Park / speeltuin
- Plein

- Verspreide parken(/jes)
- Drie pleinen aan de Hoefkade

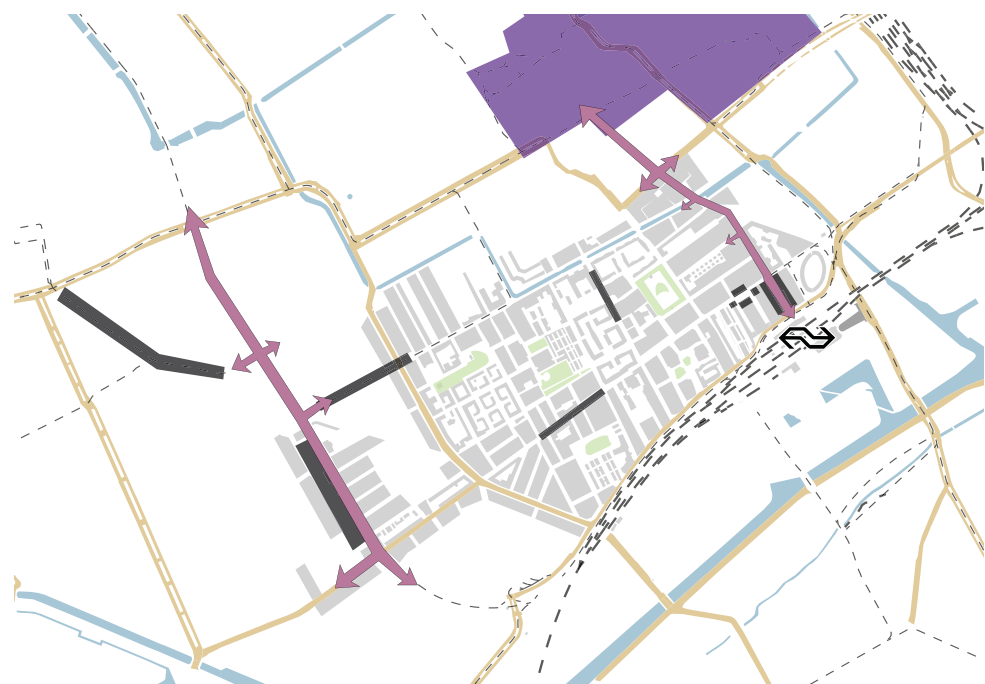
Voorbijgangers

- Stadscentrum
- ⌘ 1 Station DH Hollands Spoor
- ⌘ 2 Station DH Centraal
- Bestemming
- Trein
- Tram

- Veel bezoek aan/ voorbijgangers

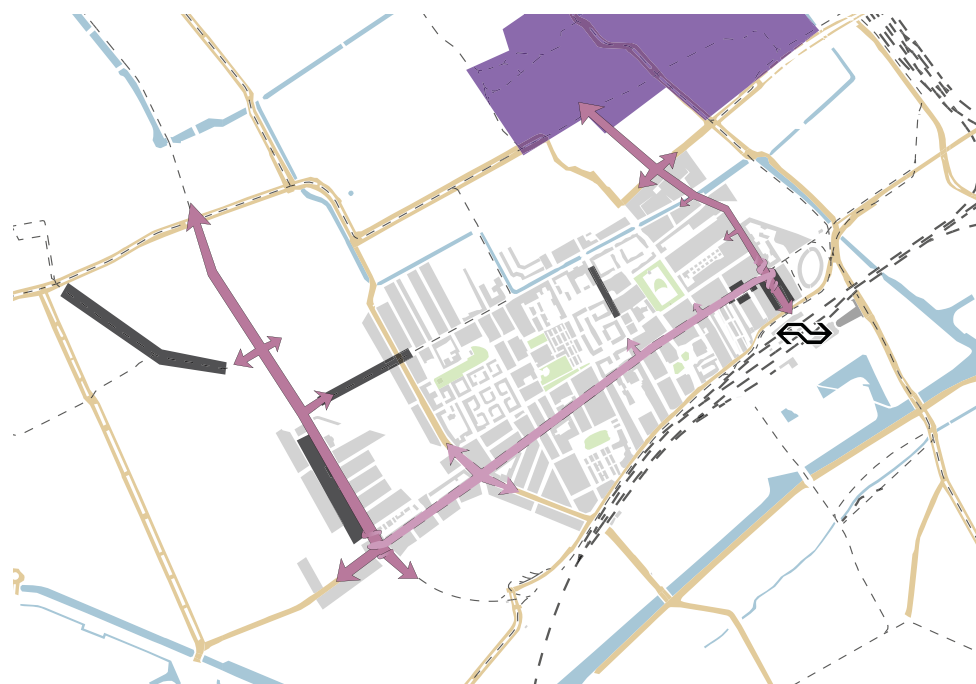

Lokatie - Strategie beheer van de openbare ruimte

Huidige situatie:

- Twee assen:
 - station - stadscentrum
 - lijn 11
- Buurt heeft geen echt centrale plek

Introduceren buurt-as Hoefkade:

- Verbinden
- Creëren verband
- Ontmoetingsplek

Stedelijke openbaarheid

Overige deel voor inwoners:

- Leesbaar verschil ten behoeve van sociale veiligheid en sociale cohesie

Buurt openbaarheid - Privé

Lokatie - Openbaarheid van lokatie

Mate van openbaarheid

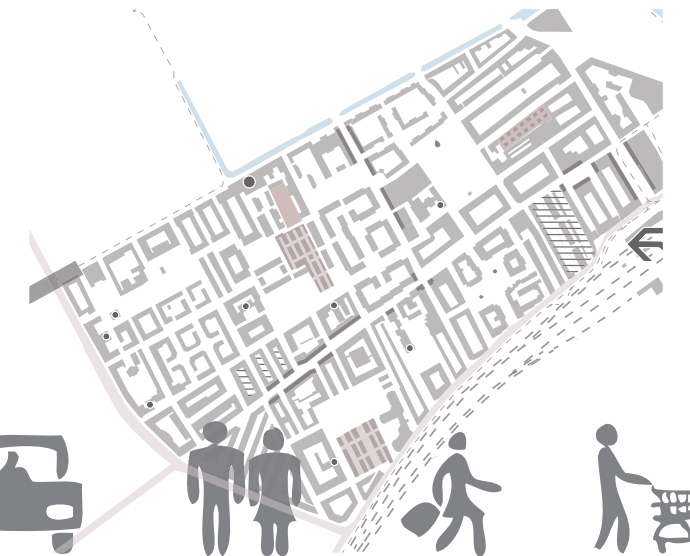
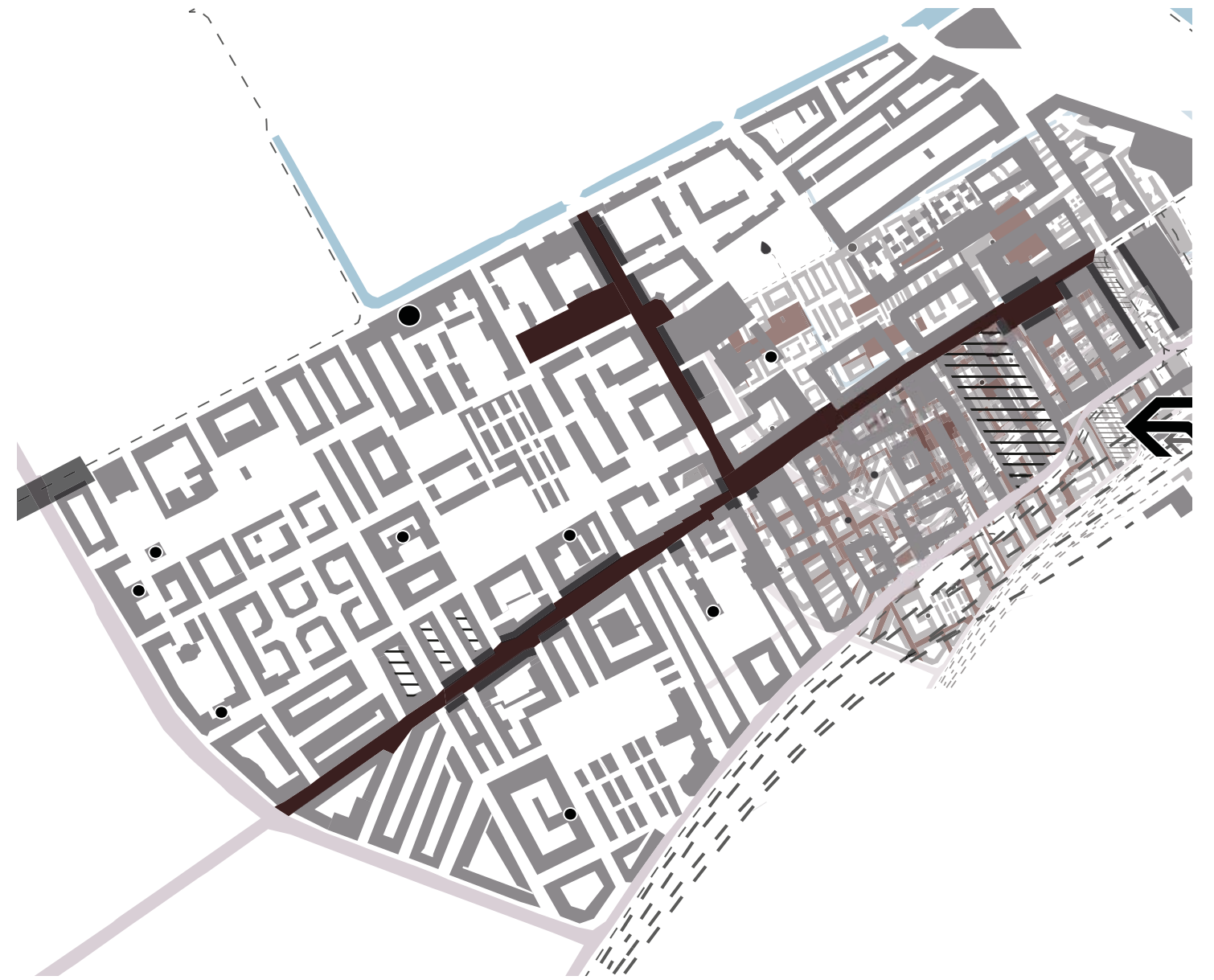
Verhouding bezoeker - bewoner

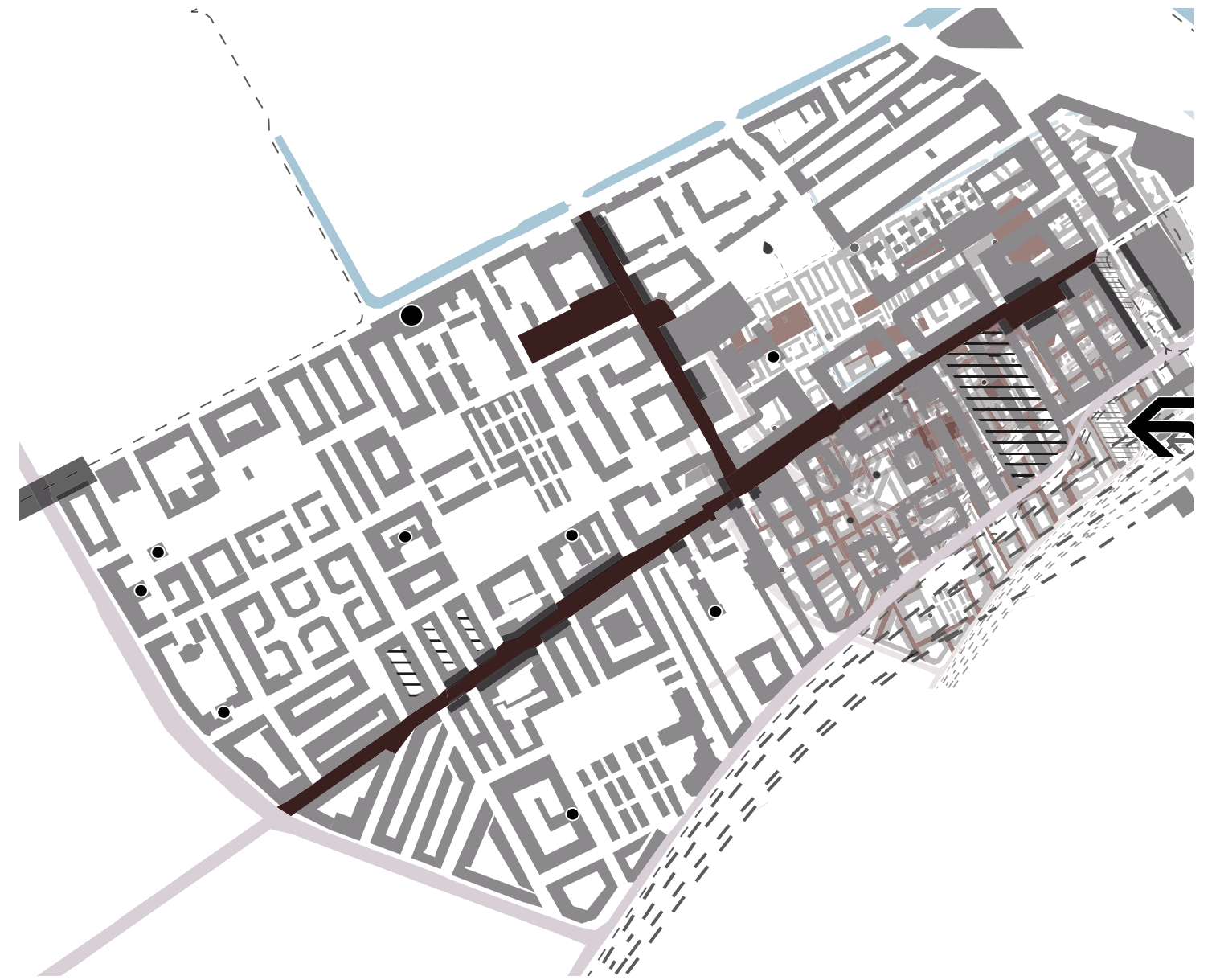
- Hoogste hoeveelheid bezoekers
- Hoge hoeveelheid bezoekers
- Lage hoeveelheid bezoekers
- Laagste hoeveelheid bezoekers
- School
- Speelplek
- Voetbalveld
- Veldje in gebruik buurthuis
- Hangplek
- Park
- Bewoner beheer
- Kinderboerderij

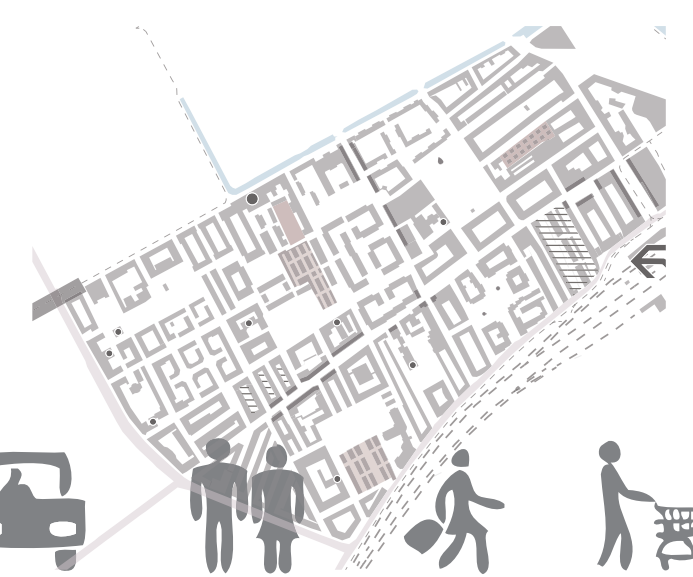
Lokatie - Huidige mate van openbaarheid - Hoge

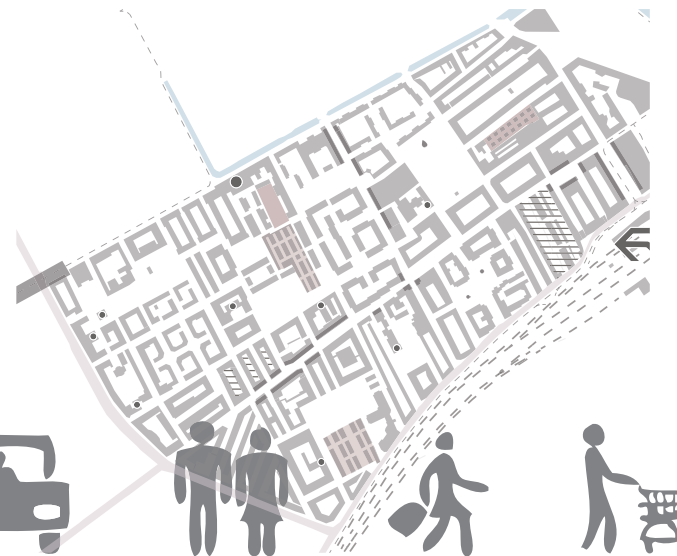
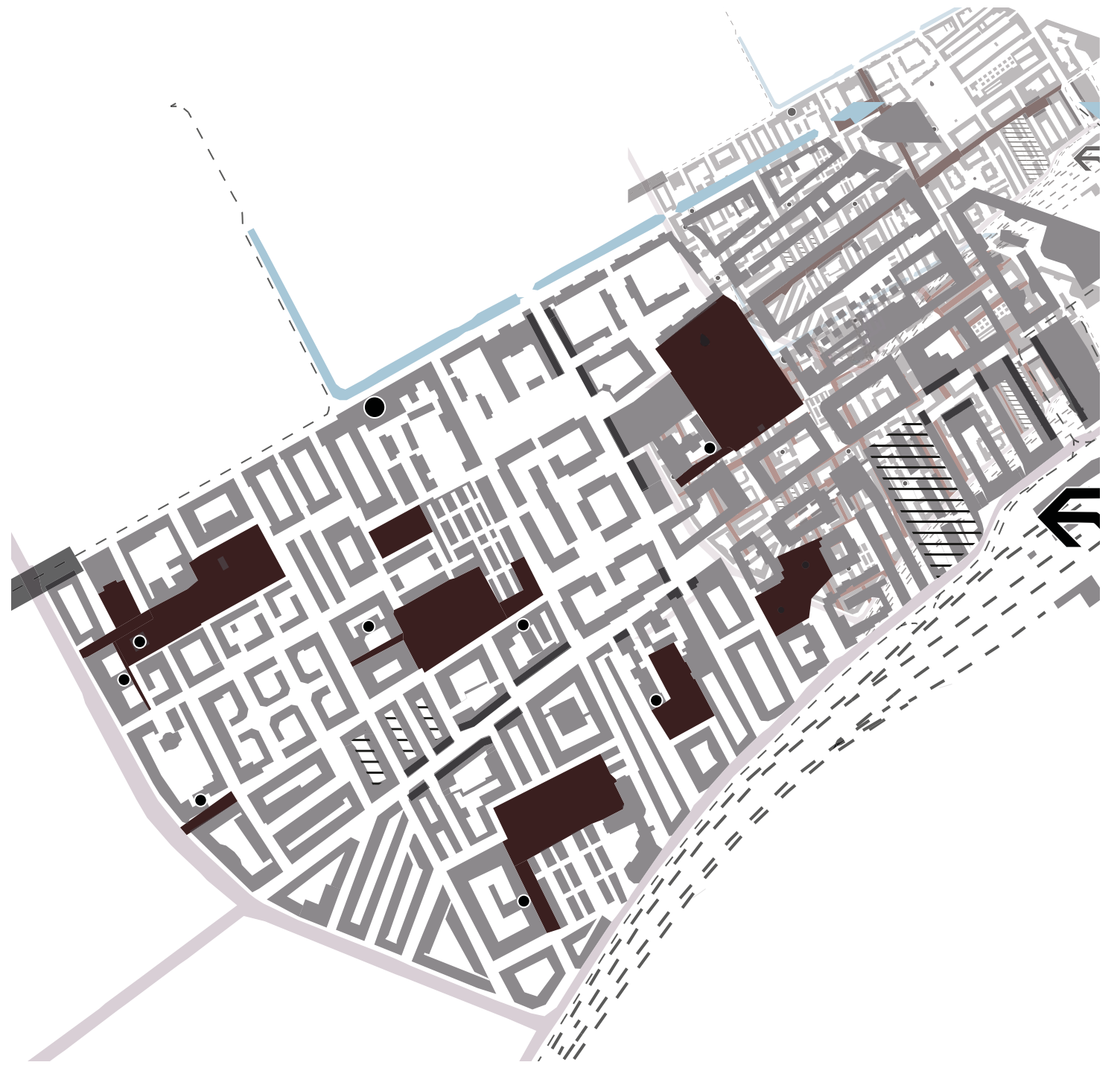
Lokatie - Huidige mate van openbaarheid - Hoge

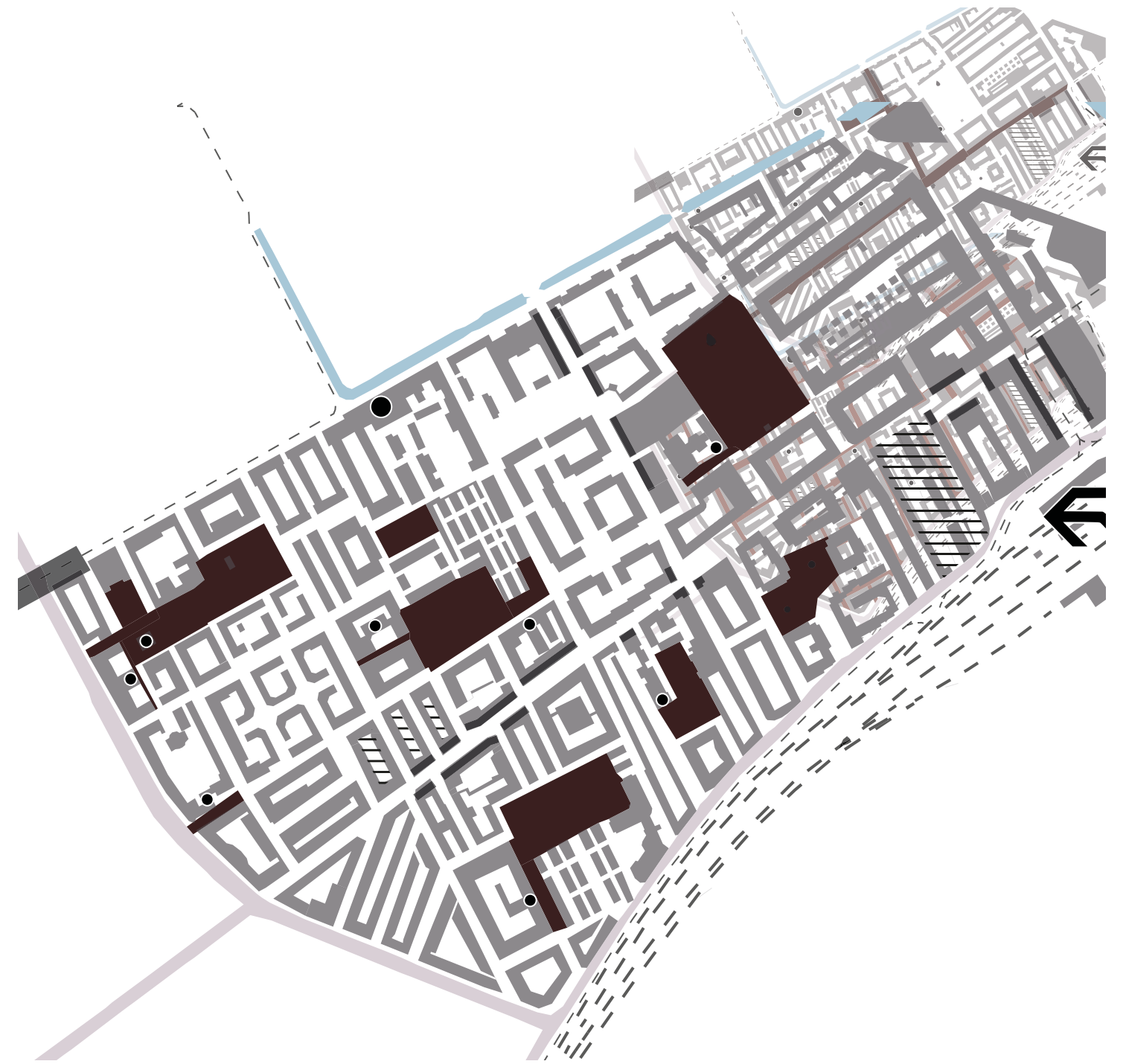
- Ontwerp en inrichting van openbare ruimte ondersteunen de hoge openbaarheid niet, slechte sociale veiligheid

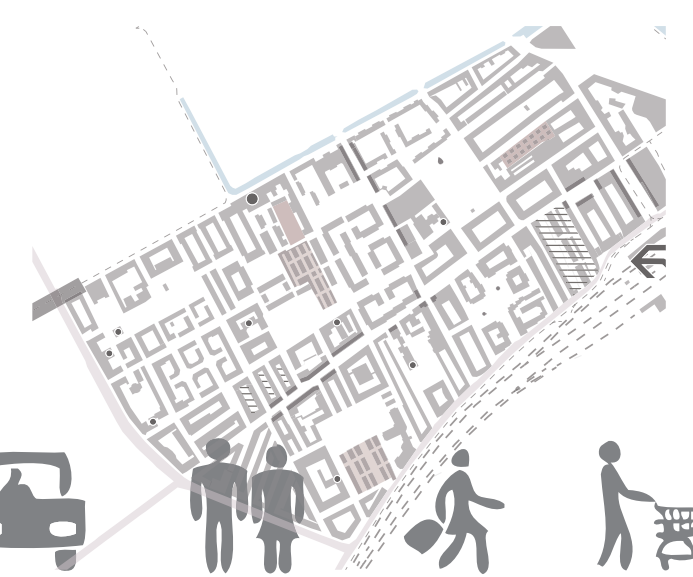
Lokatie - Huidige mate van openbaarheid - Gemiddeld

Lokatie - Huidige mate van openbaarheid - Gemiddeld

- Ontwerp en inrichting ondersteunen openbaarheid niet, onleesbaar

Lokatie - Huidige mate van openbaarheid - Laag

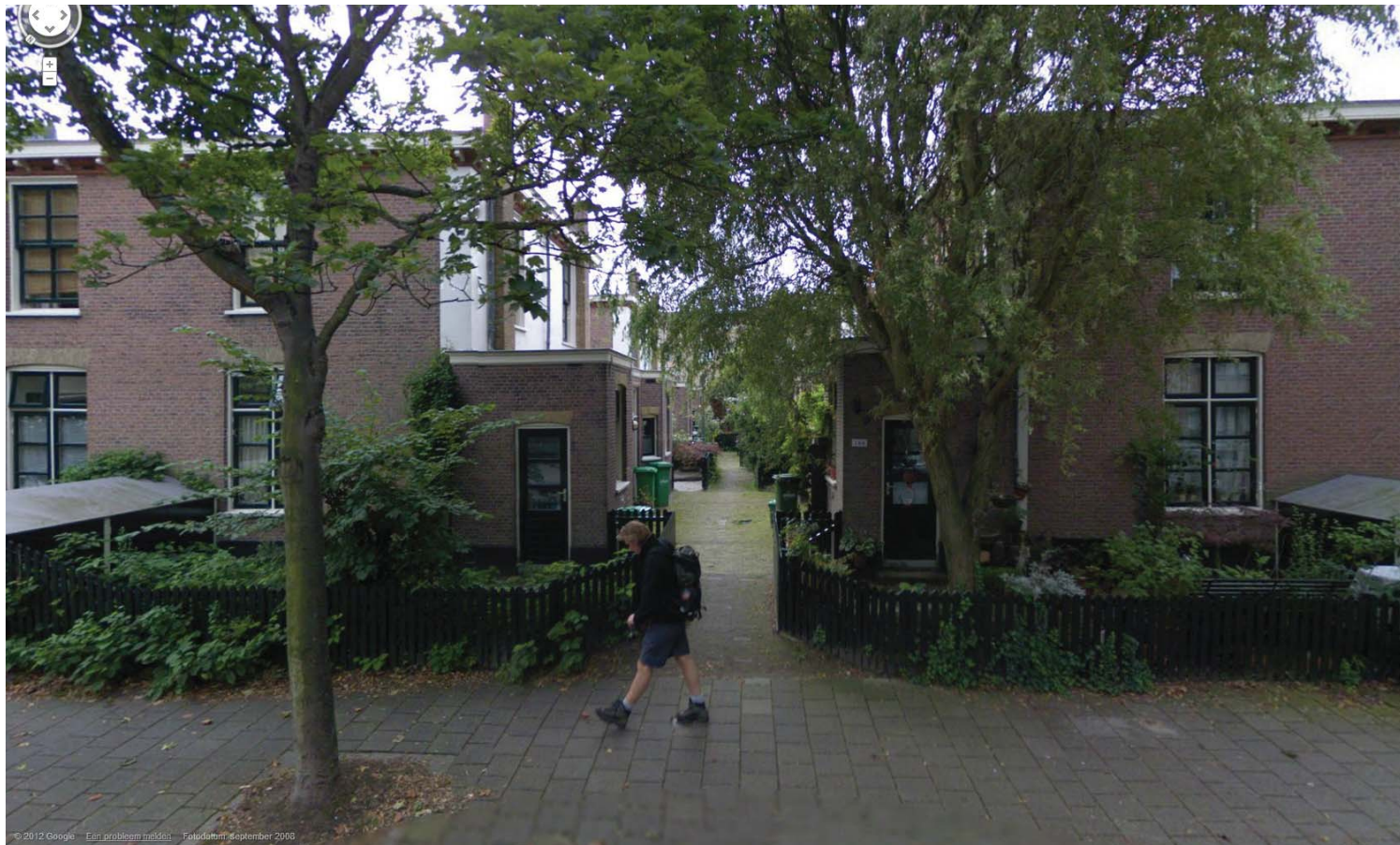
Lokatie - Huidige mate van openbaarheid - Laag

- Ontwerp en inrichting zelfde als hoge openbaarheid
- Bewoners kunnen openbare ruimte niet toe-eigenen
- Geen overgangszone tussen woning en straat, slechte sociale veiligheid

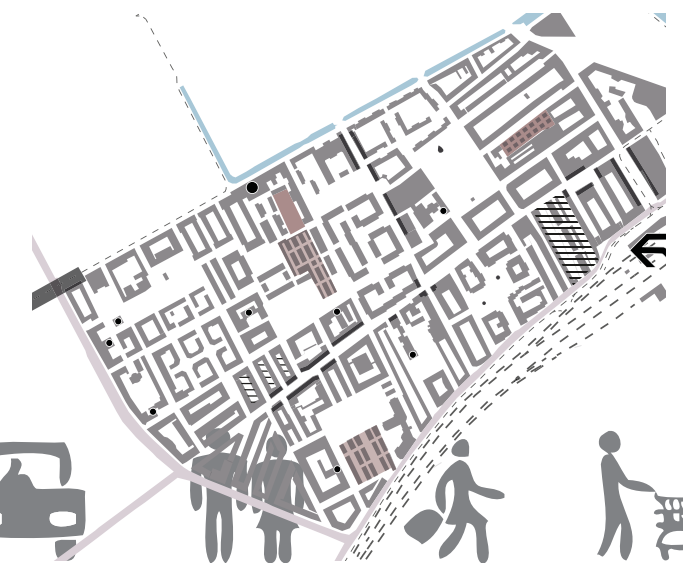
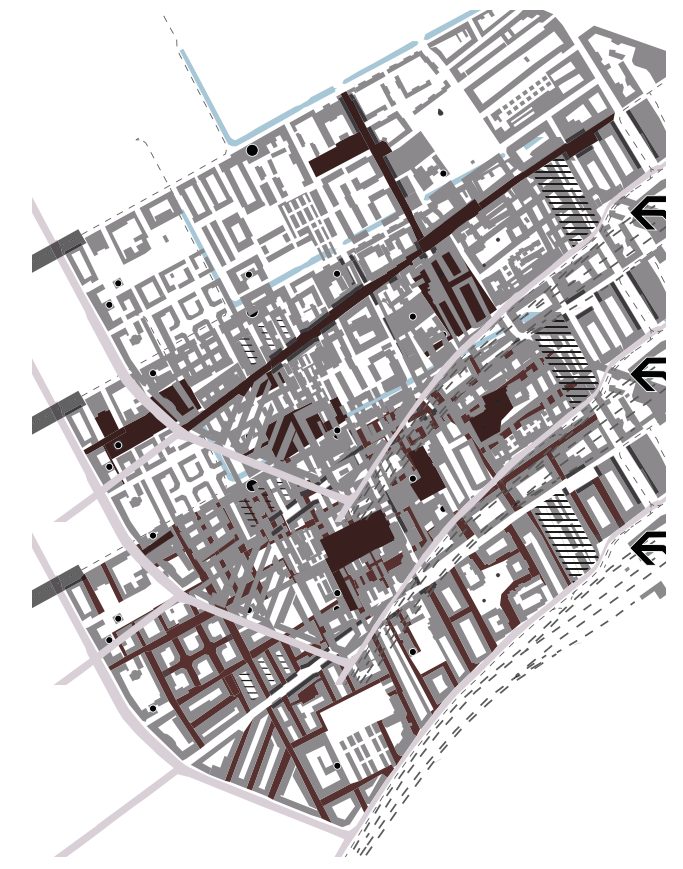
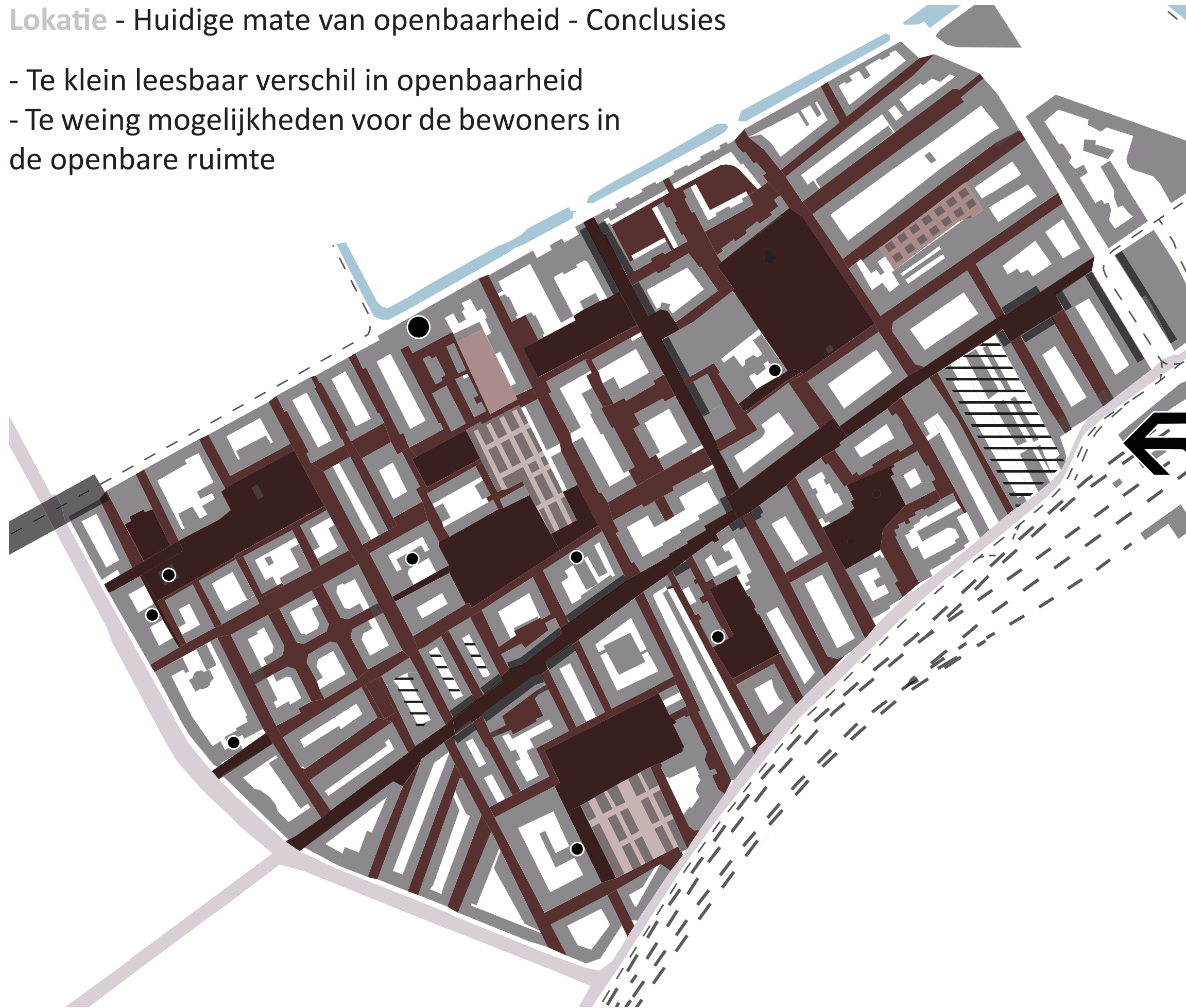

Lokatie - Huidige mate van openbaarheid - Hoge toe-eigening

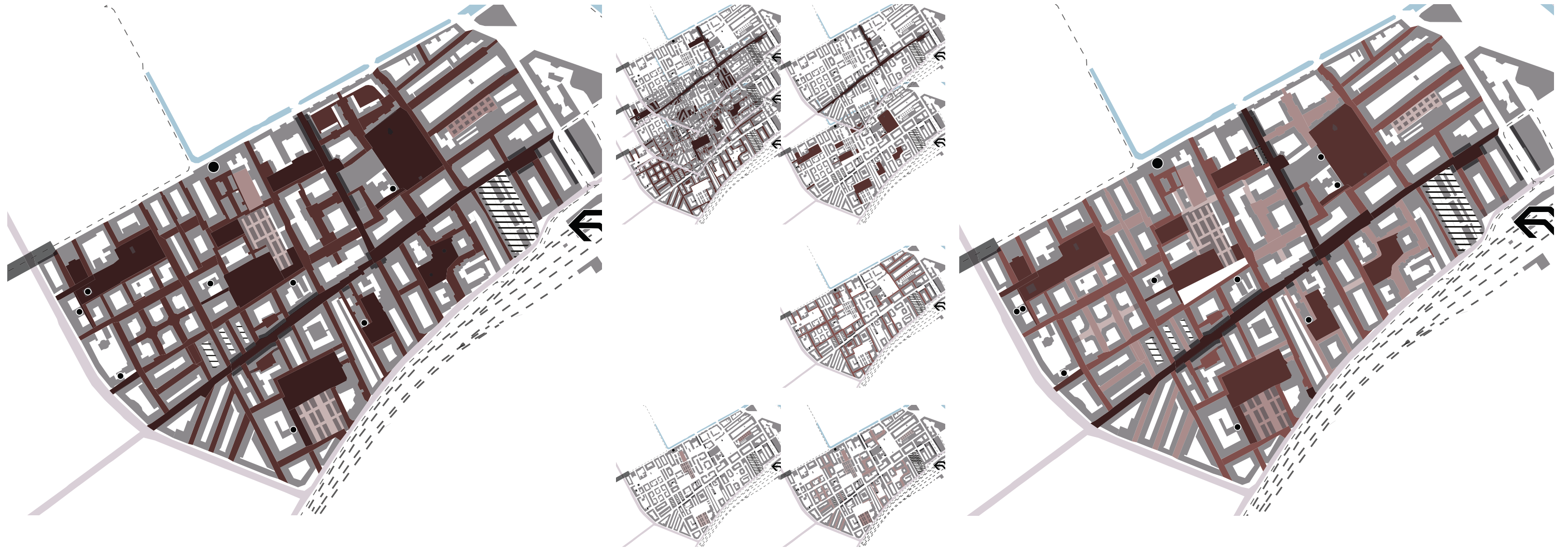

Lokatie - Huidige mate van openbaarheid - Conclusies

- Te klein leesbaar verschil in openbaarheid
- Te weinig mogelijkheden voor de bewoners in de openbare ruimte

Lokatie - Huidige versus gewenste mate van openbaarheid

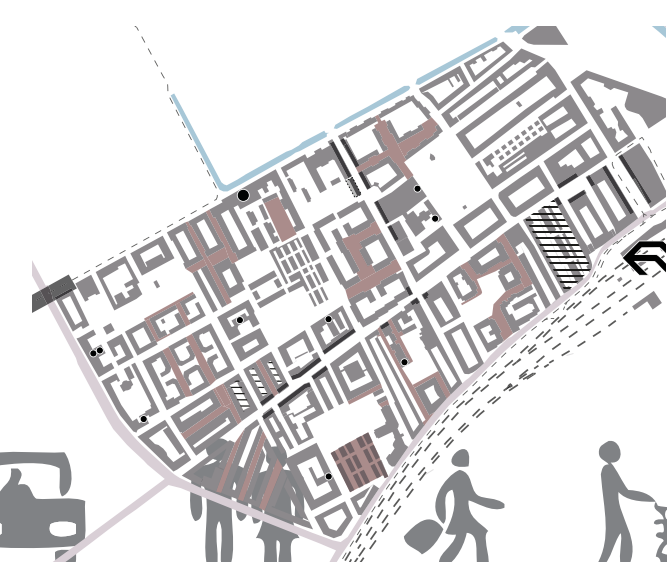

- Vergroten van visuele verschil in openbare ruimte met publieke functie en openbare ruimte zonder
- Verbeteren overgang woning straat
- Vergroten toe-eigeningsmogelijkheden voor bewoners

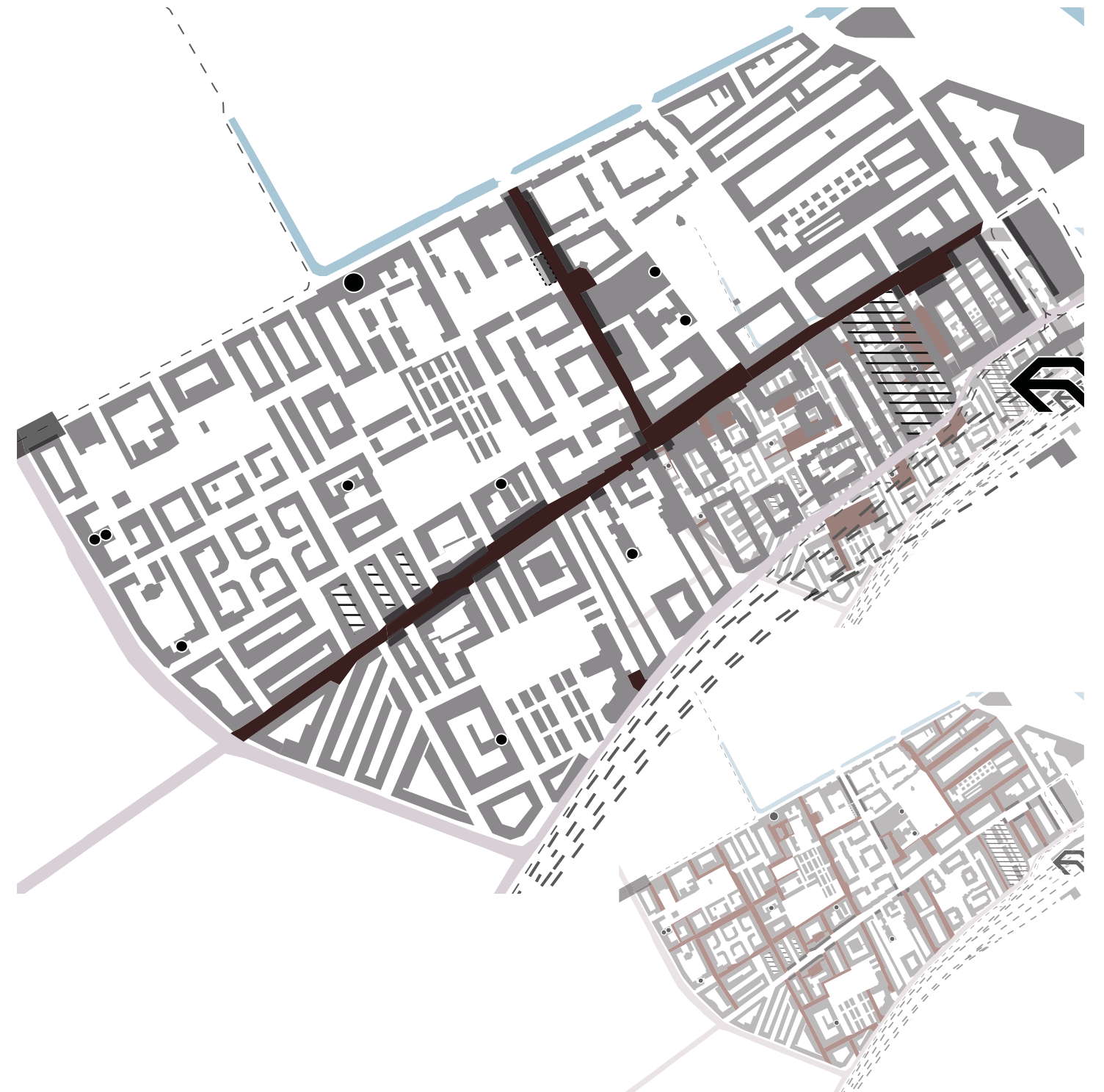
Interventie afhankelijk van locatie

Lokatie - Gewenste mate van openbaarheid

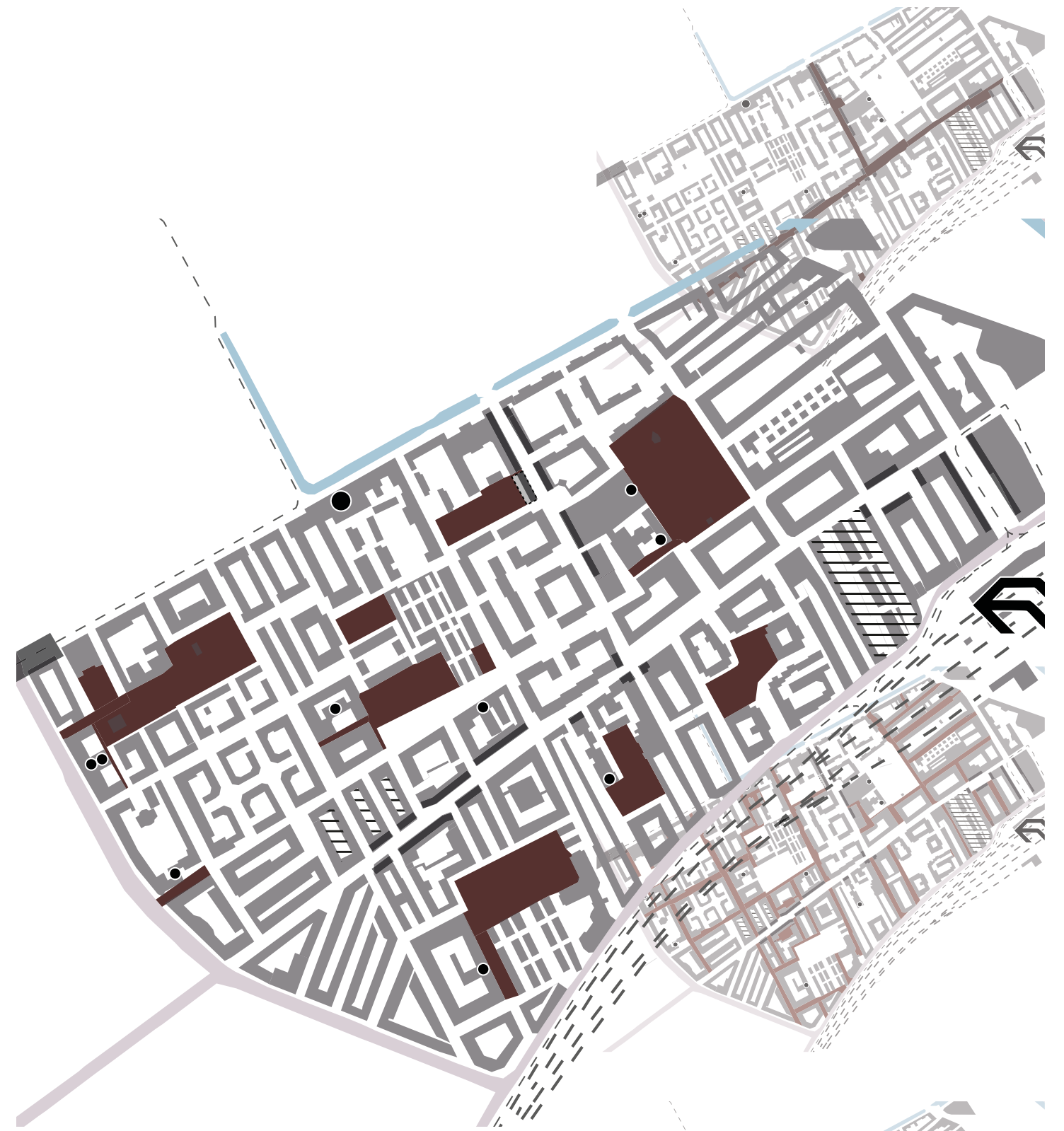
Lokatie - Gewenste mate van openbaarheid - Hoge

- Ontwerp en inrichting ondersteunen openbaarheid; verschillende mensen kijken en worden bekeken, hoge sociale veiligheid

Lokatie - Gewenste mate van openbaarheid - Gemiddeld

- Ontwerp en inrichting ondersteunen openbaarheid, hoge leesbaarheid

Lokatie - Gewenste mate van openbaarheid - Laag

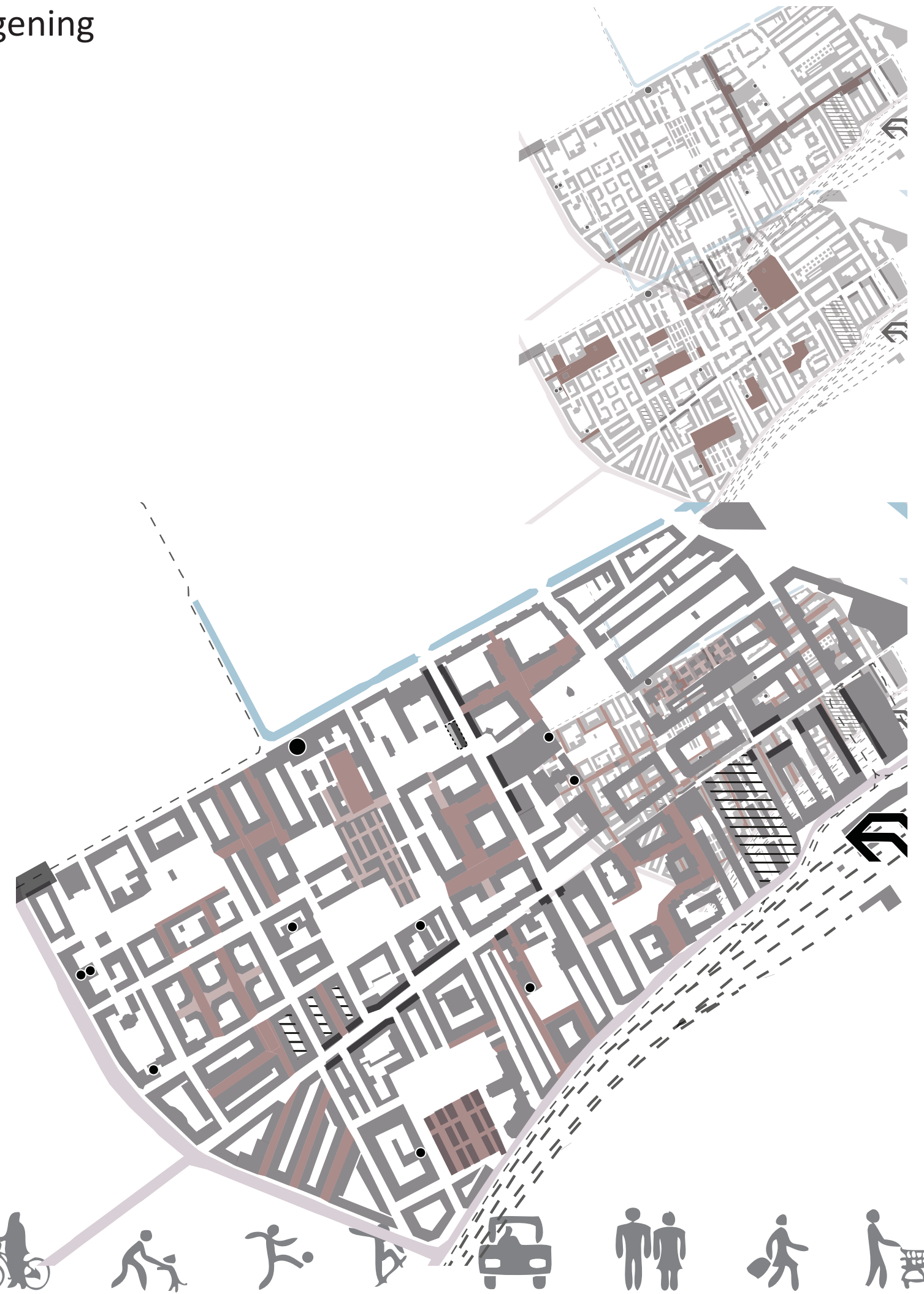
- Verbindt straat hogere openbaarheid met lagere
- Bewoners kunnen delen van de openbare ruimte toe-eigenen, verhoogde sociale cohesie

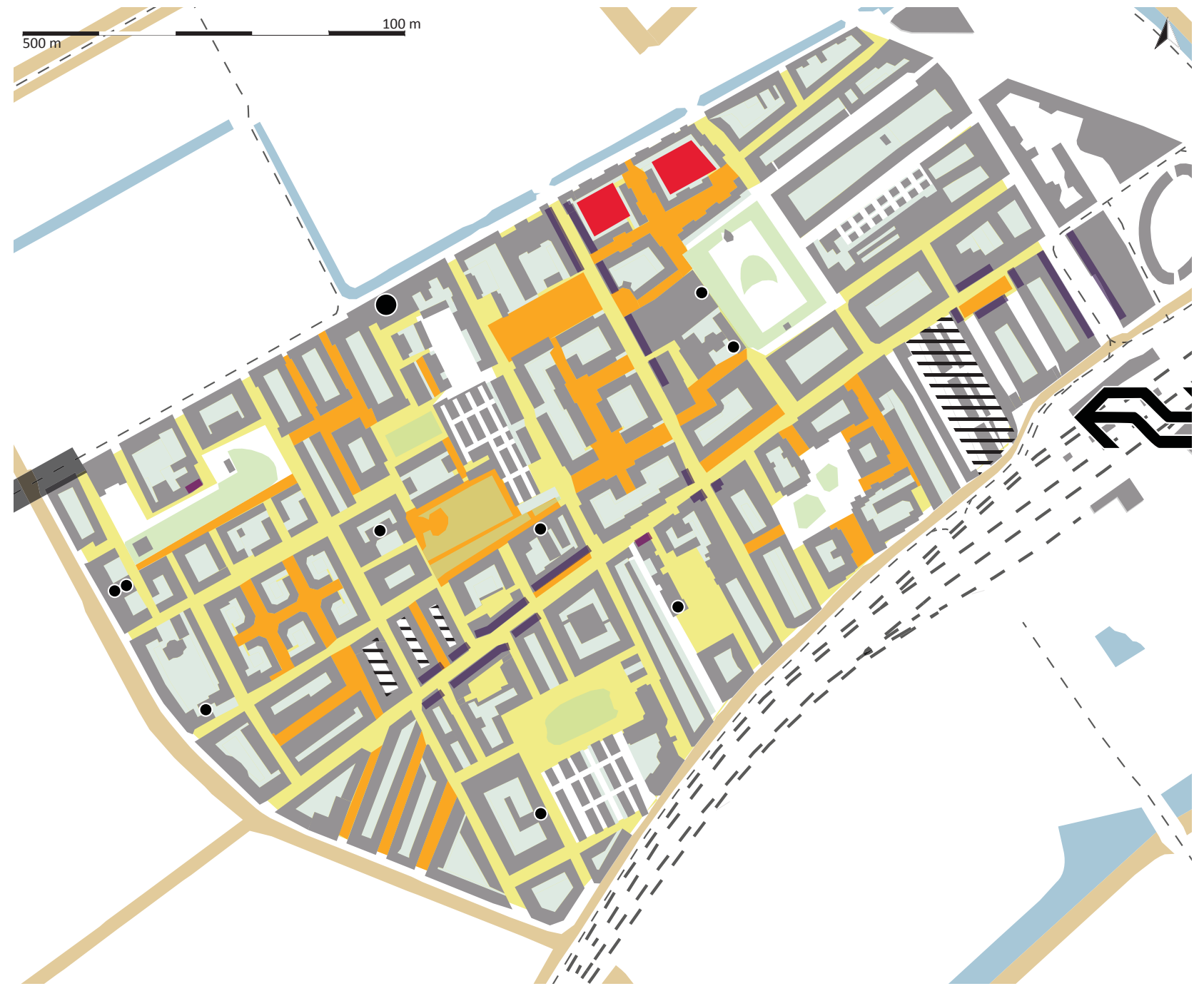
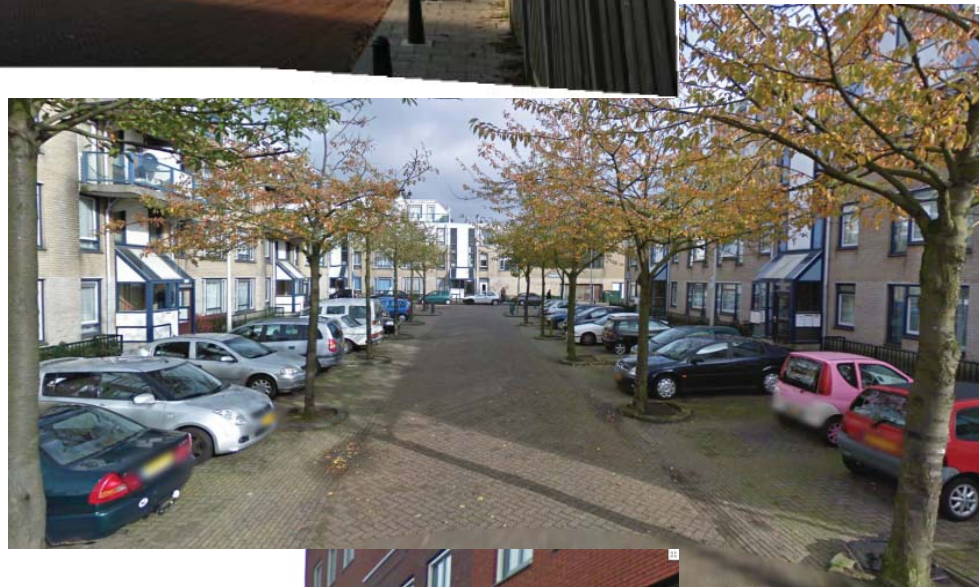
Lokatie - Gewenste mate van openbaarheid - Hoge toe-eigening

- Straten die assemblage kunnen vormen, lokatie en/of architectuur
- Straten ontworpen voor en met bewoners, hoge sociale cohesie

Lokatie - Verschil tussen huidige en gewenste leesbaarheid

- Geen verschil
- Klein verschil
- Redelijk verschil
- Groot verschil
- Openbaar groen
- Private binnentuin
- Voorzieningen
- Buurthuis

Introductie

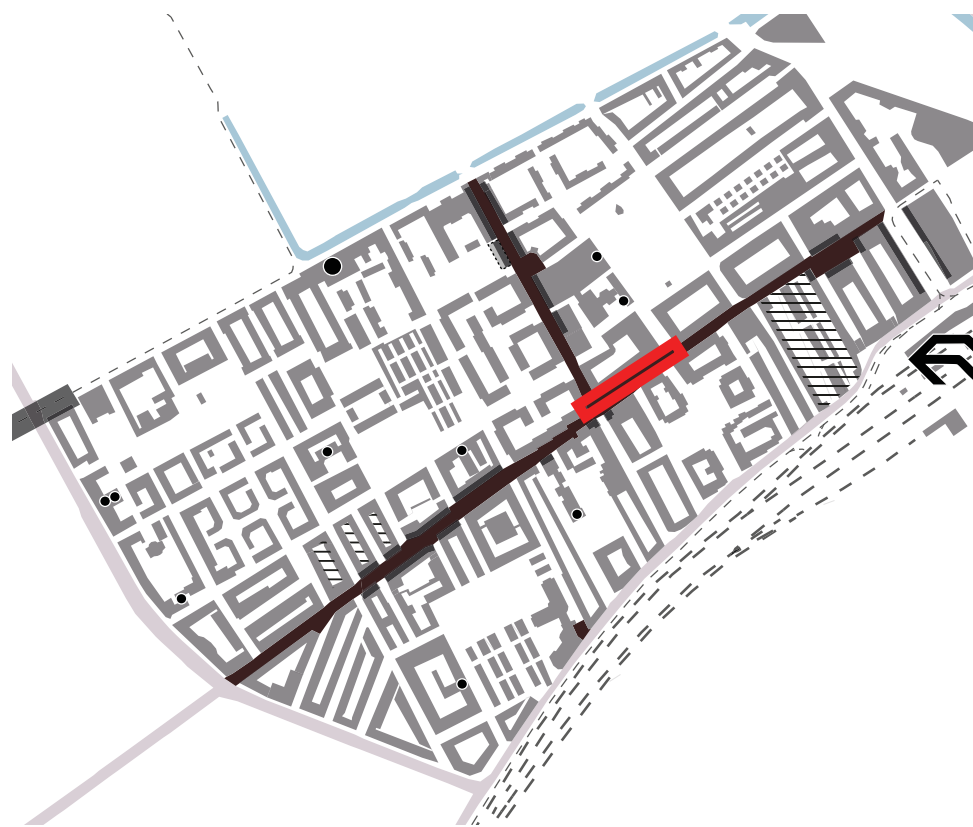
Lokatie

Ontwerp

Conclusie

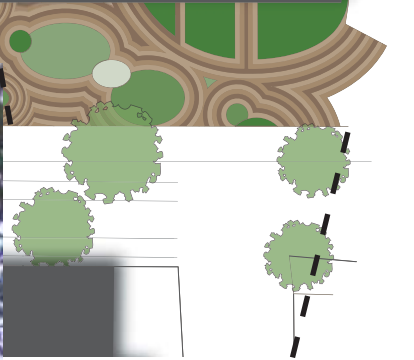
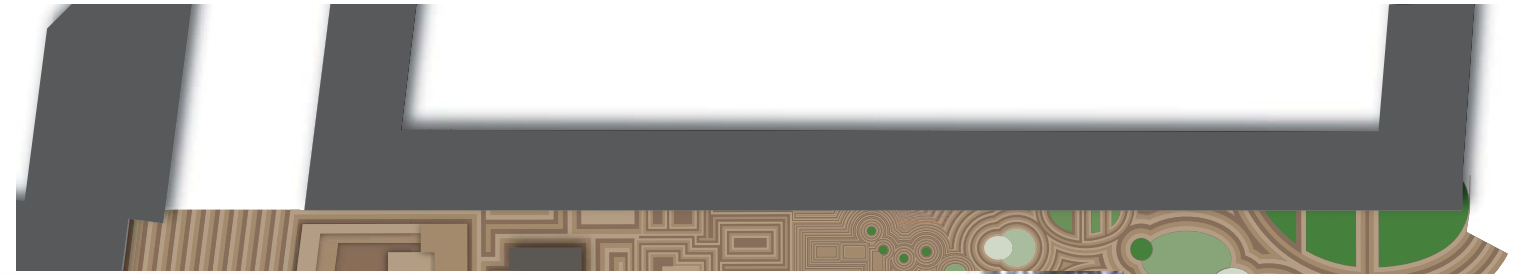
Ontwerp voor hoge openbaarheid

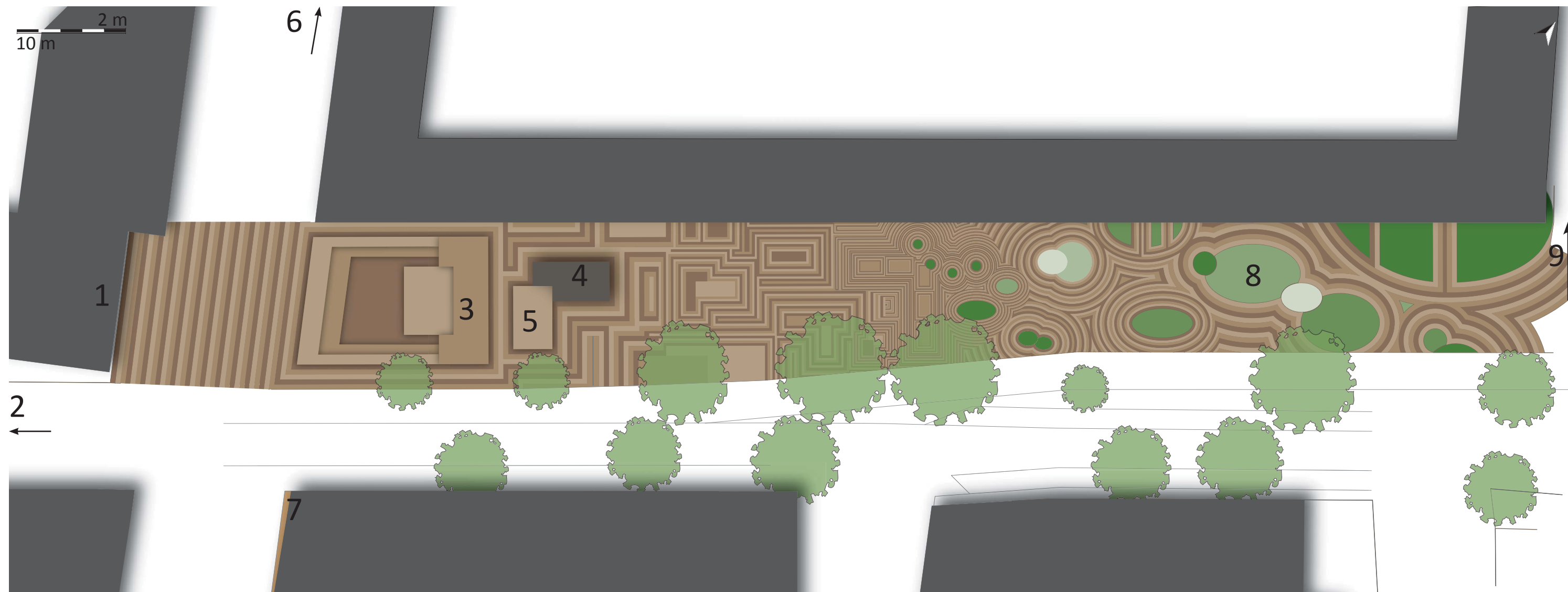
Ontwerp voor hoge openbaarheid

Ontwerp voor hoge openbaarheid

Ontwerp voor hoge openbaarheid

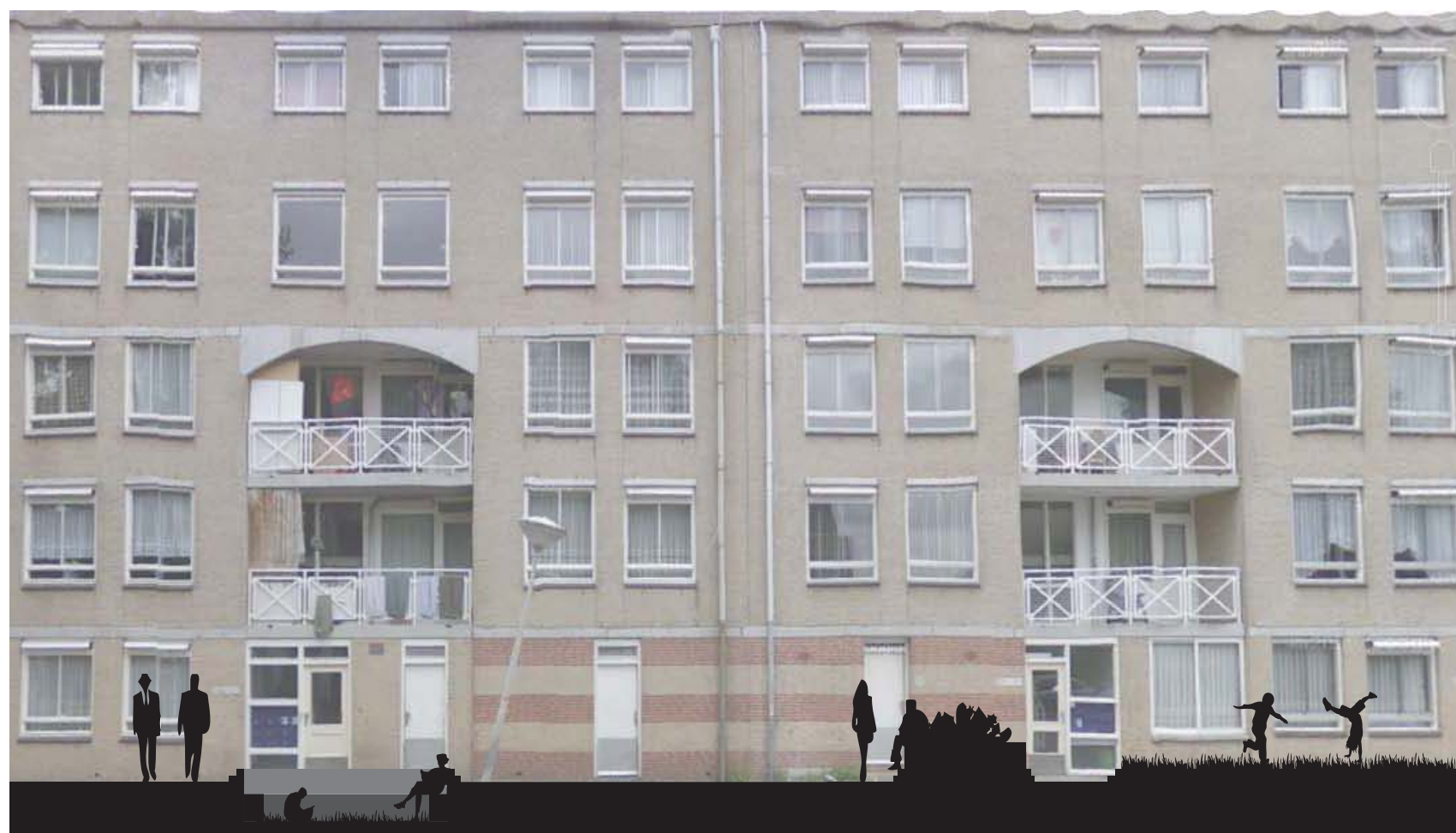
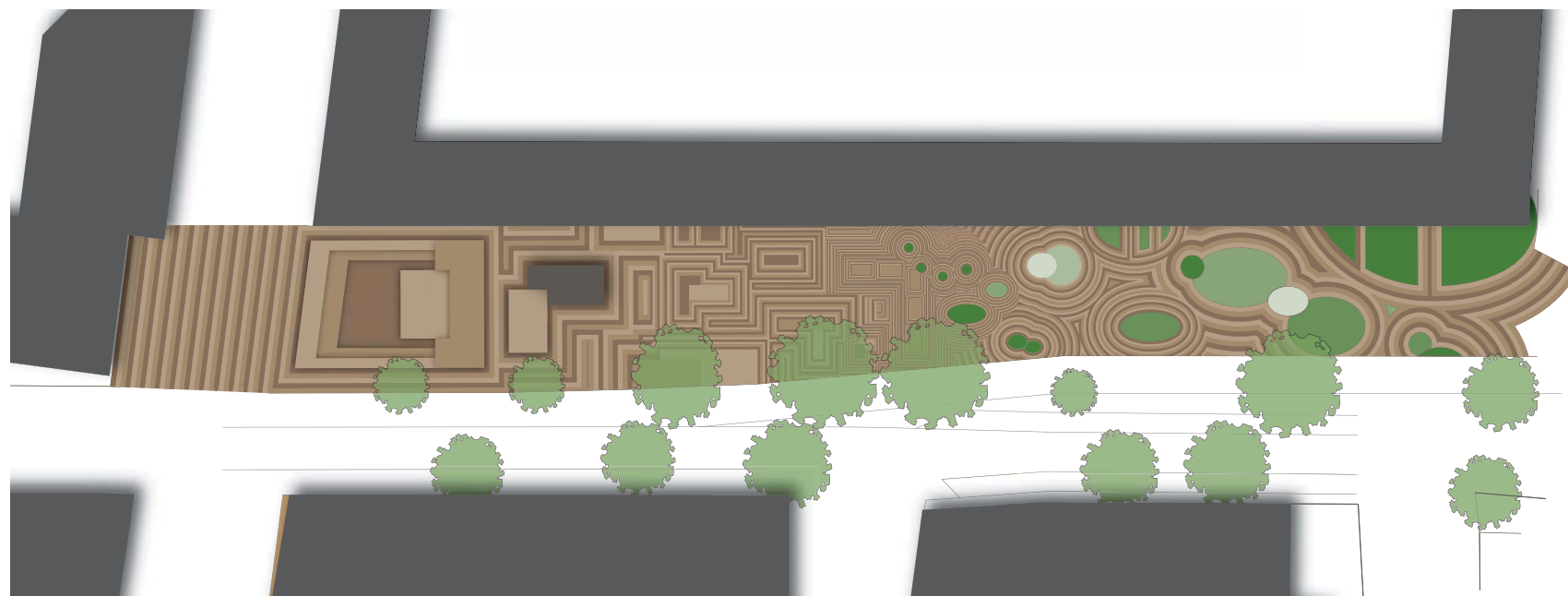

1	Bibliotheek	6	Lokale winkelstraat
2	Buurthuis	7	Winkel
3	Straattheater	8	Speel/ontmoet/informeel gebied
4	Café	9	Oranjeplein
5	Terras		

Gemeente geeft alleen informatie

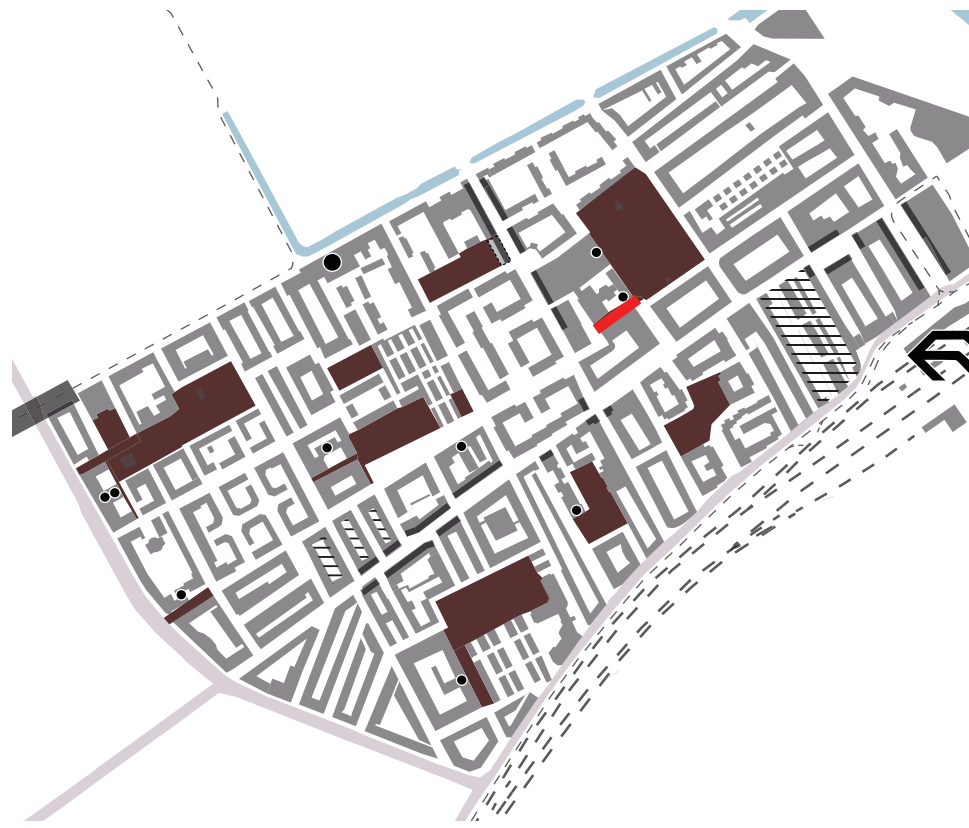
Ontwerp voor hoge openbaarheid

- + Programma
- + Bruikbaarheid
- + Verbinding met omringende faciliteiten
- + Deel groen in beheer bewoners

Ontwerp voor gemiddelde openbaarheid

Ontwerp voor gemiddelde openbaarheid

Bewoners geven inbreng bij gemeente

Leesbaarheid

Toegankelijkheid

Aantrekkelijkheid

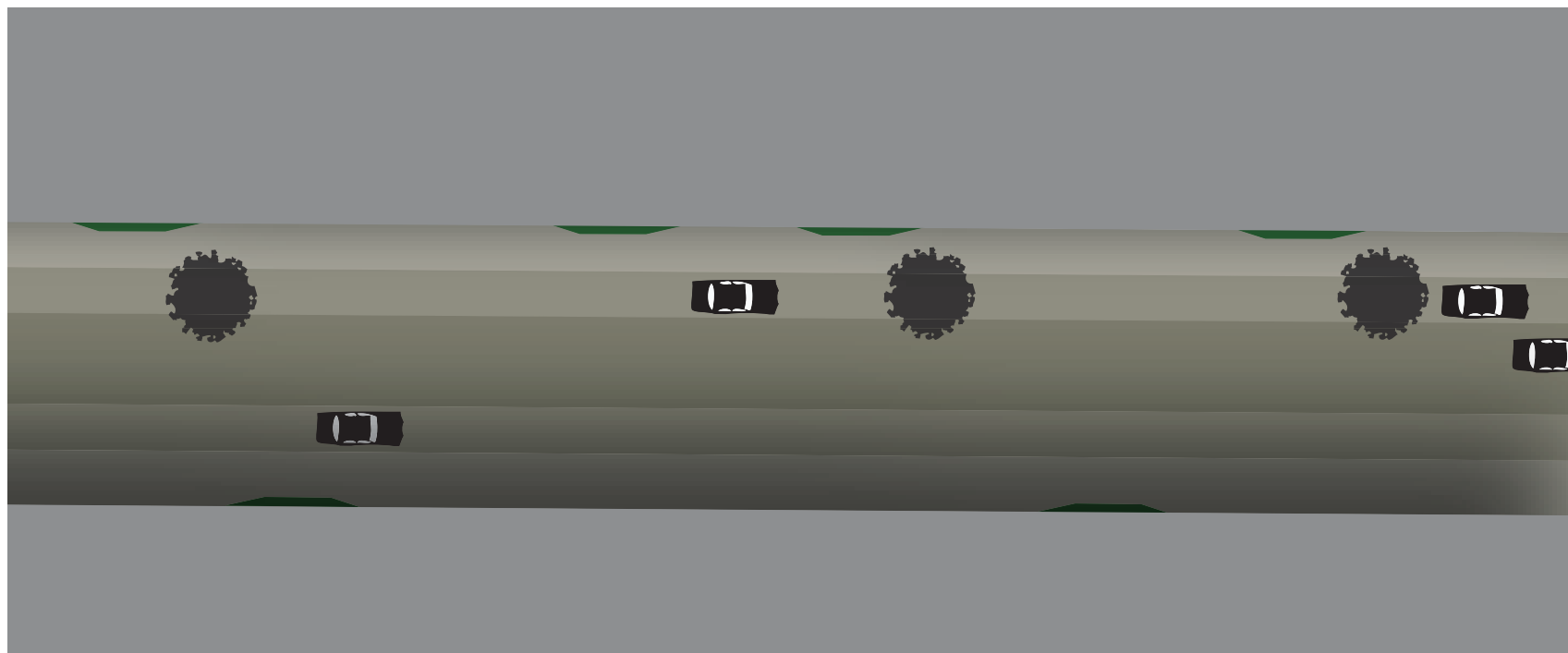
Zichtbaarheid

Ontwerp voor lage openbaarheid

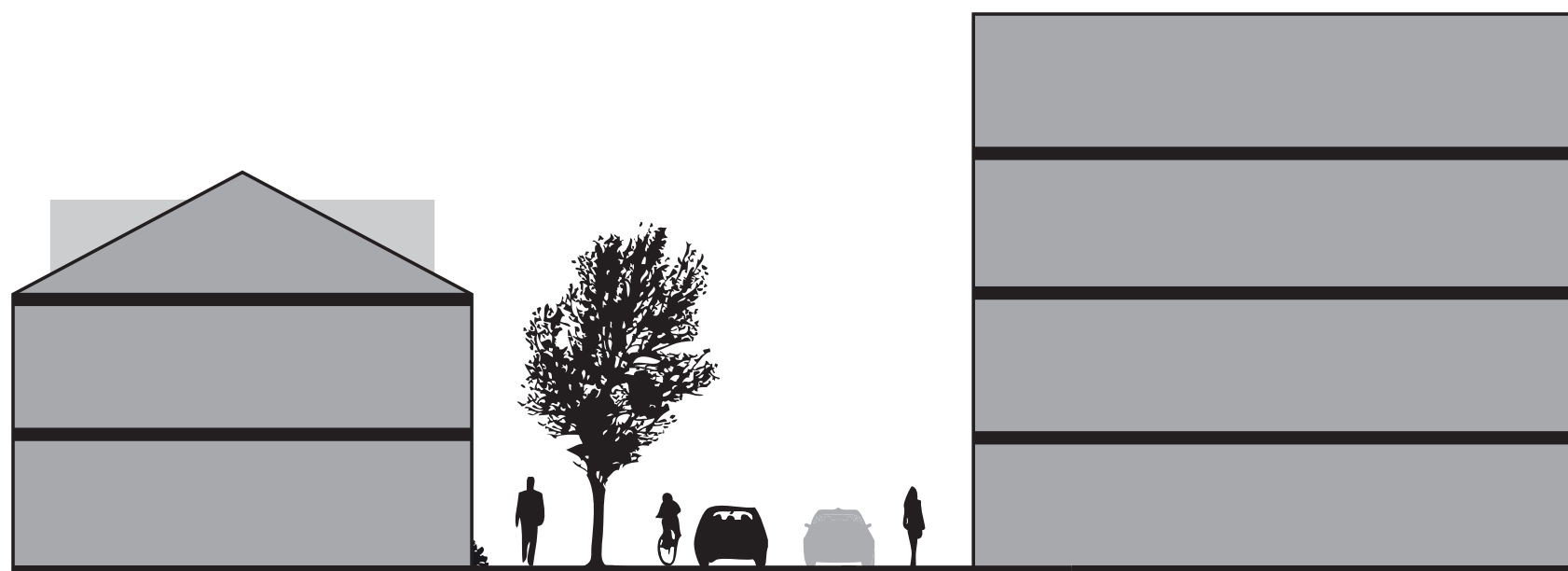

Ontwerp voor lage openbaarheid

Façade gardens Rotterdam. http://www.creatiefbeheer.nl/cache/600x338_85_site78_7_20110511135752_still_geveltuinjes.jpg

Gemeente + bewoners

Leesbaarheid

Toegankelijkheid

Aantrekkelijkheid

Zichtbaarheid

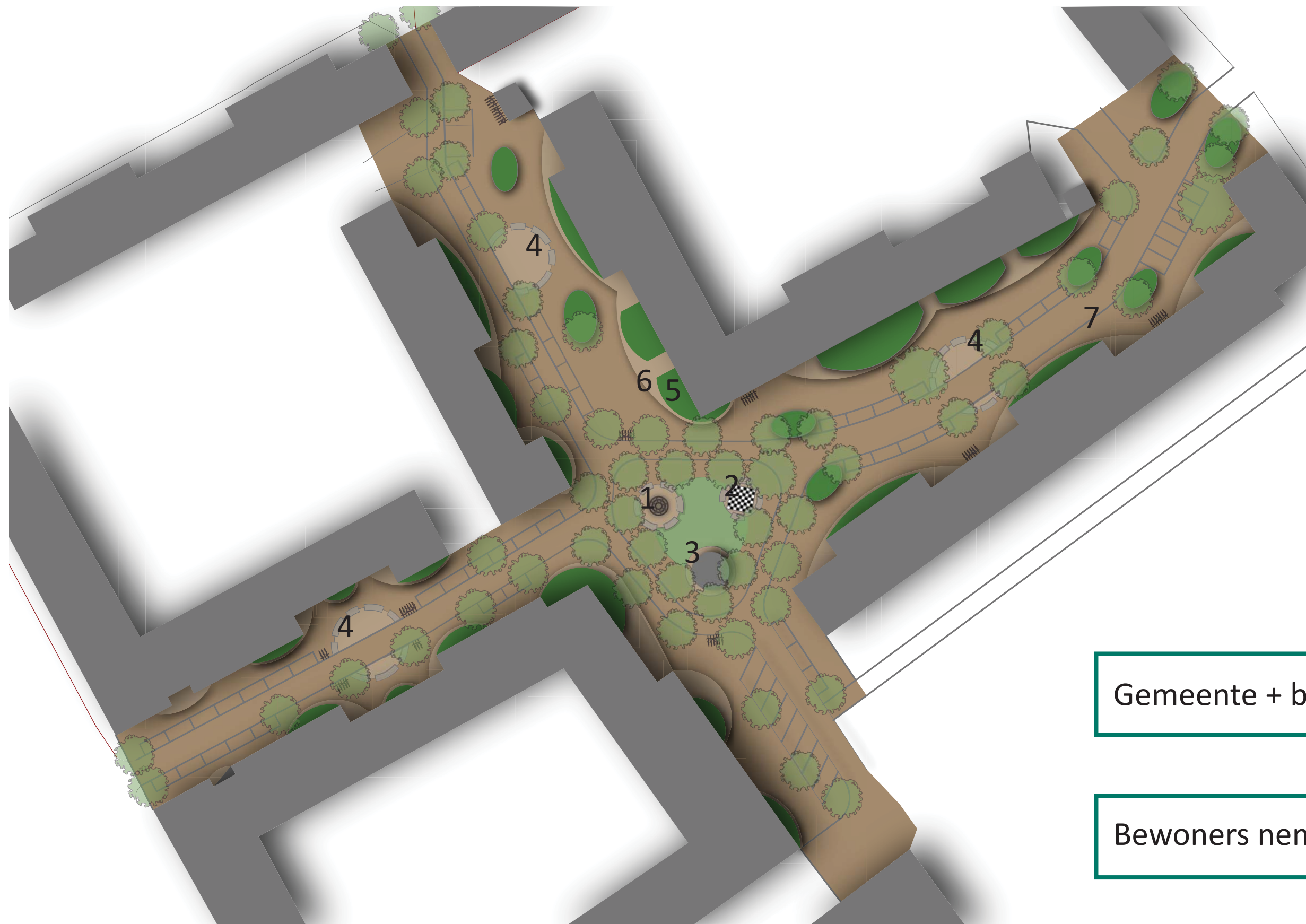
Ontwerp voor hoge toe-eigening

Ontwerp voor hoge toe-eigening

Ontwerp voor hoge toe-eigening

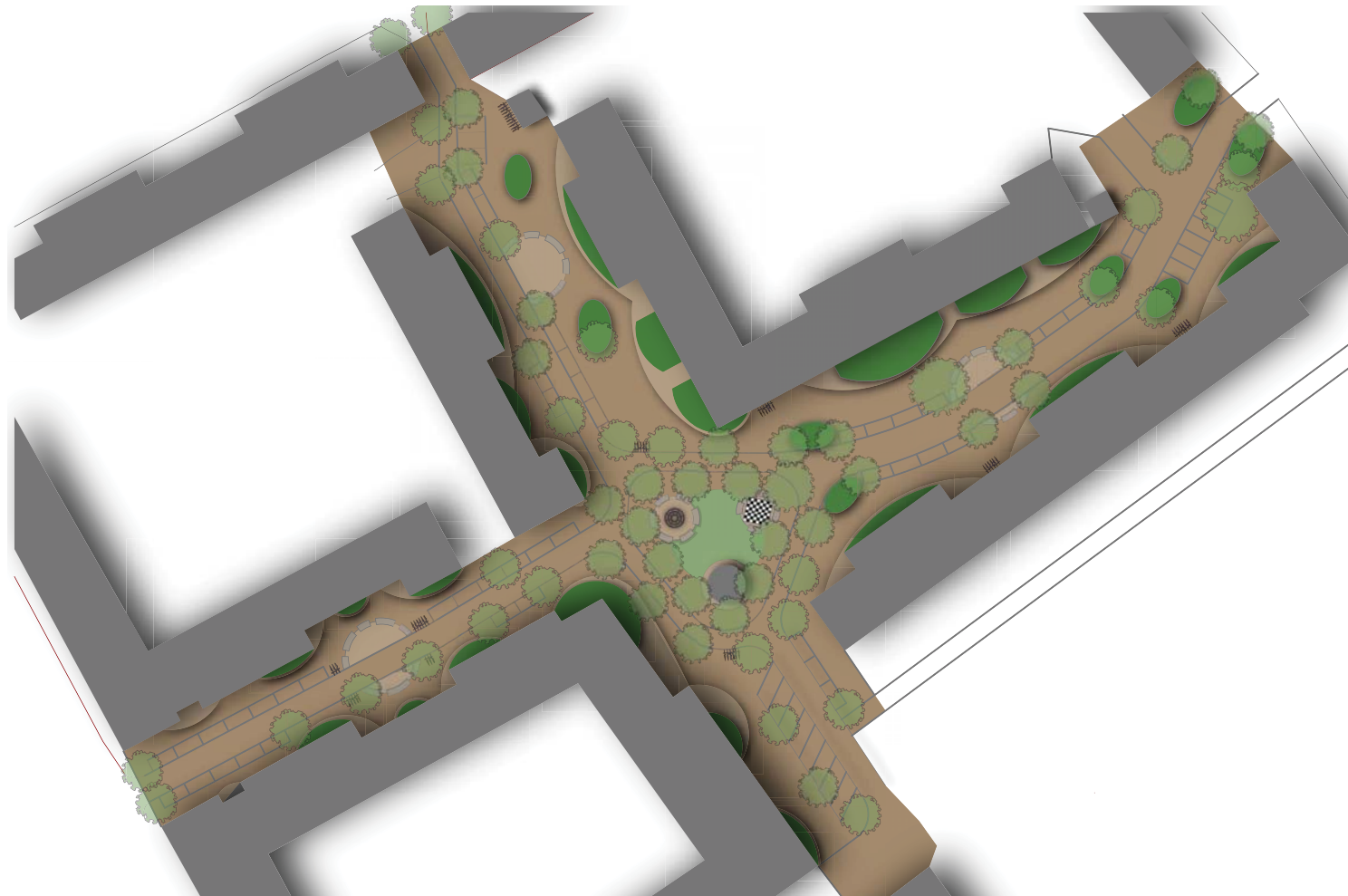
- 1 Speelplek
- 2 Schaakplek
- 3 Theehuis
- 4 Zitje
- 5 Verhoogde plantenbak
- 6 Opstapje
- 7 "Shared space"

Gemeente + bewoners

Bewoners nemen initiatief

Ontwerp voor hoge toe-eigening

- + Overgangszones
- + Bruikbaarheid
- + Groen in beheer van bewoners
- + Mogelijkheden voor bewoners om openbare ruimte toe te eigenen

Leesbaarheid

Toegankelijkheid

Aantrekkelijkheid

Zichtbaarheid

Ontwerp voor gemixed gebied

Leesbaarheid

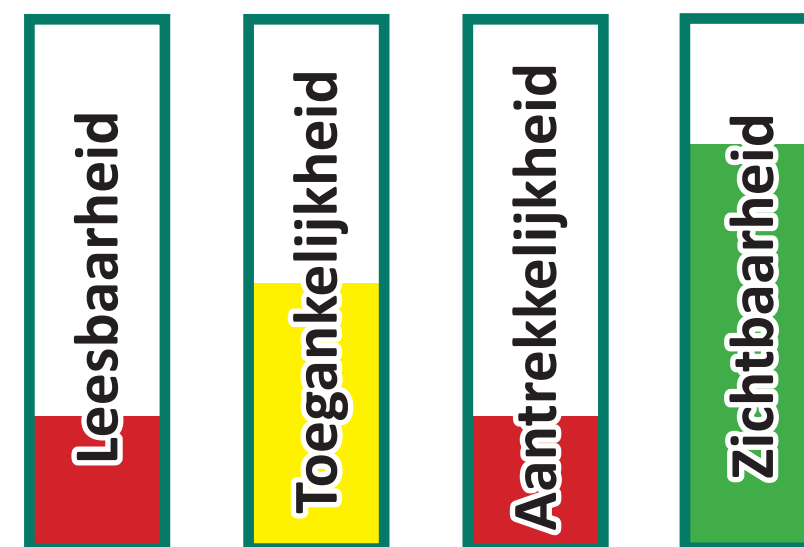
Toegankelijkheid

Aantrekkelijkheid

Zichtbaarheid

Ontwerp voor gemixed gebied

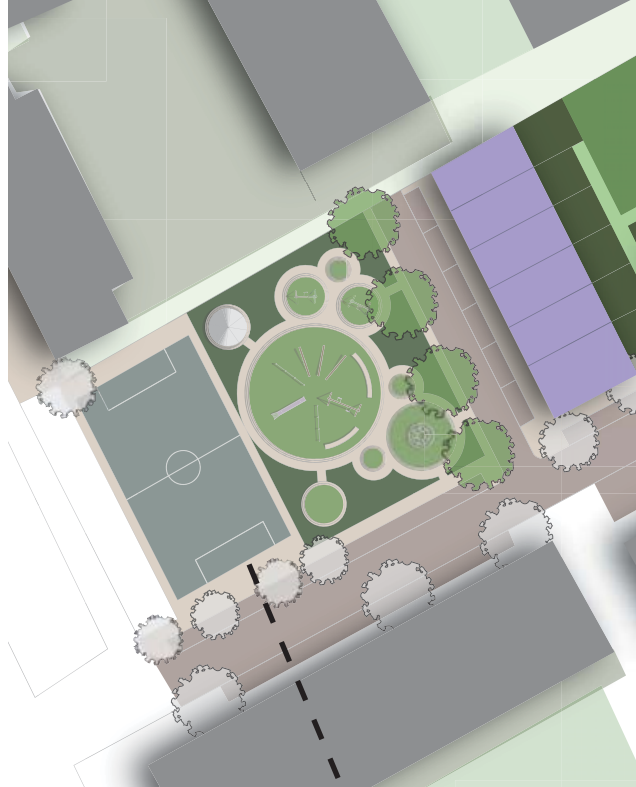
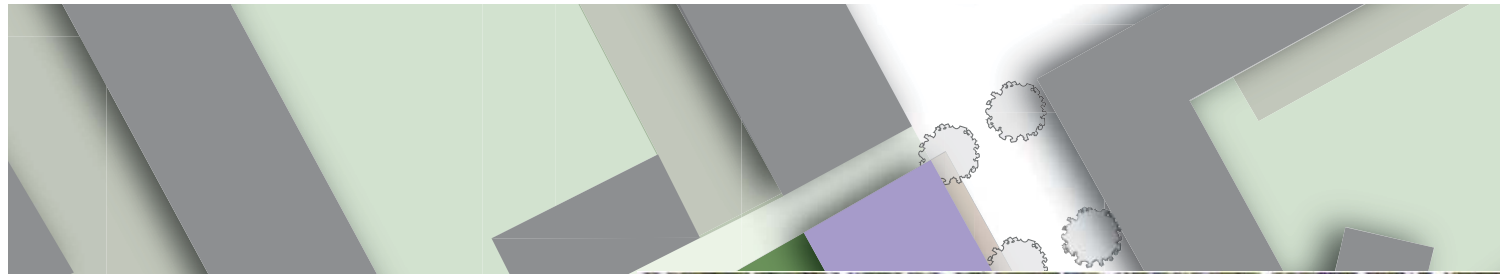
Ontwerp voor gemixed gebied

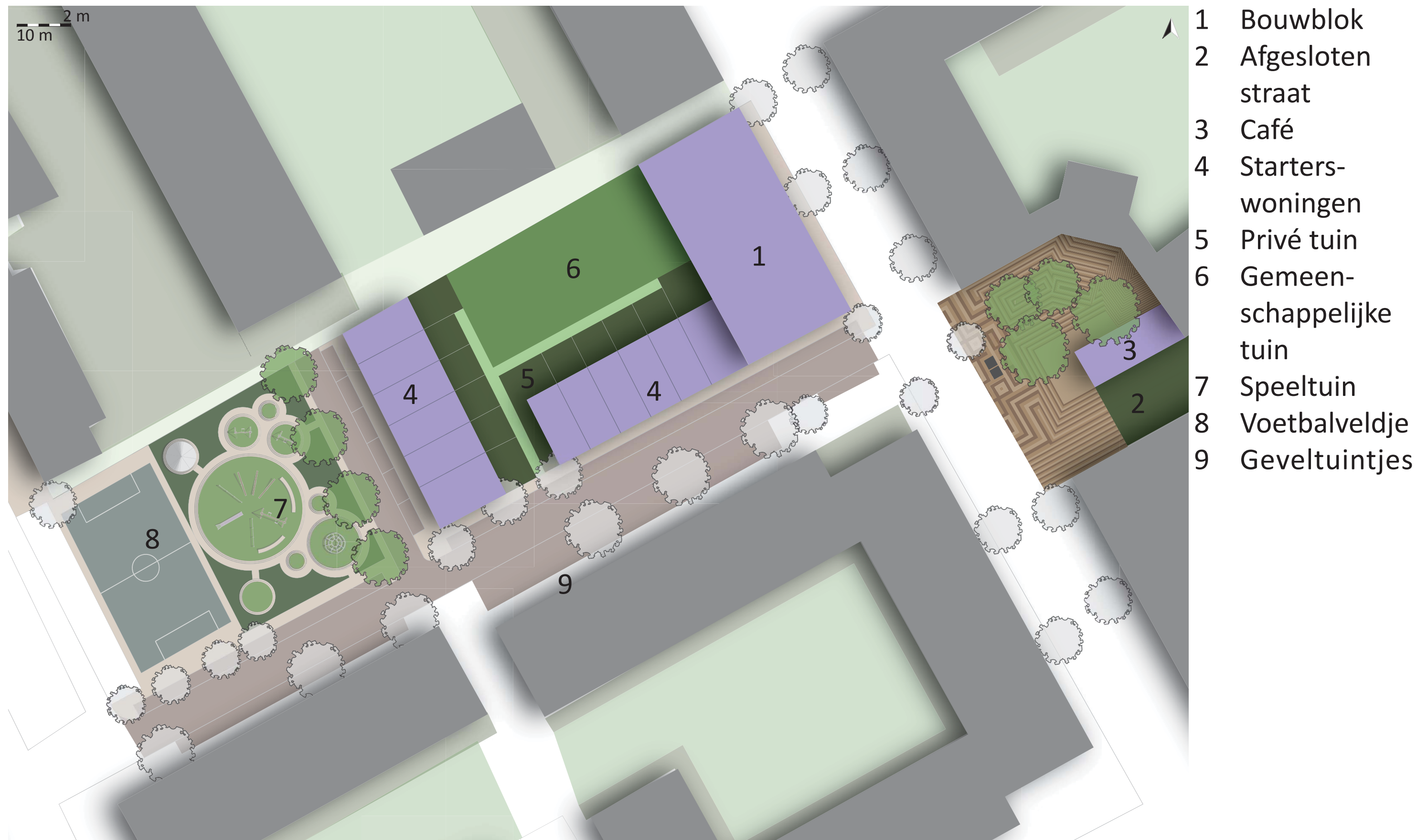
datum: september 2018

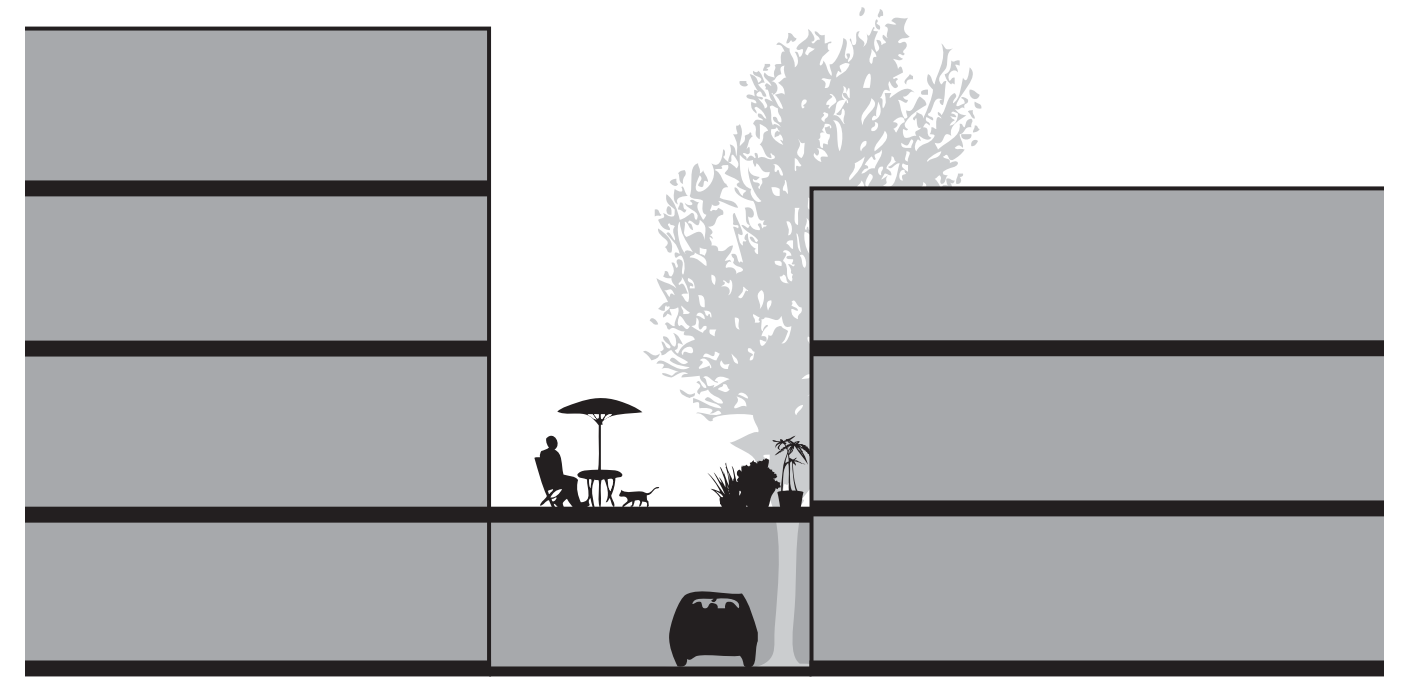
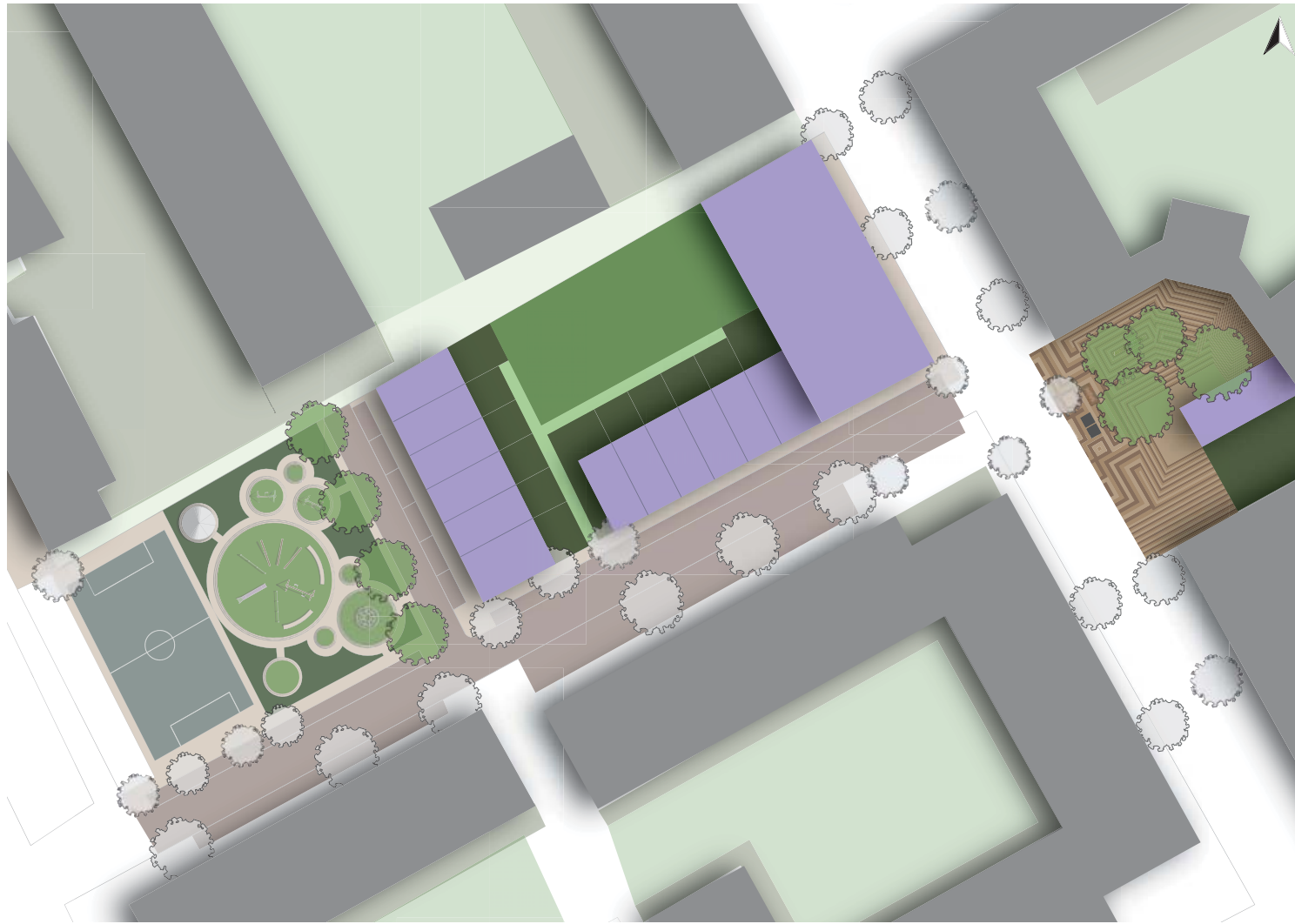
Ontwerp voor gemixed gebied

Ontwerp voor gemixed gebied

Ontwerp voor gemixed gebied

Gemeente geeft alleen informatie

Bewoners geven inbreng bij gemeente

Gemeente + bewoners

Bewoners nemen initiatief

Leesbaarheid

Toegankelijkheid

Aantrekkelijkheid

Zichtbaarheid

Introductie

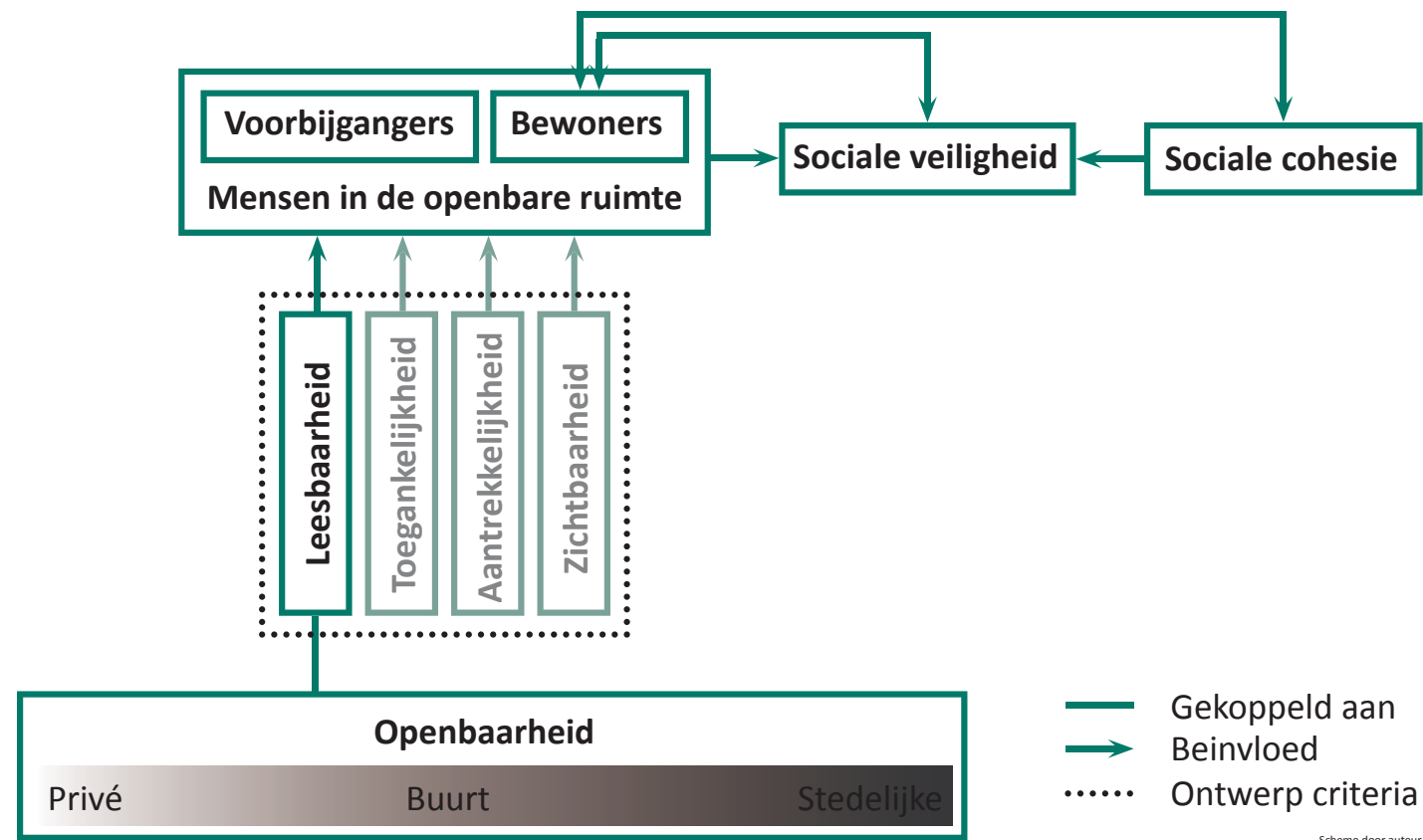
Case

Ontwerp

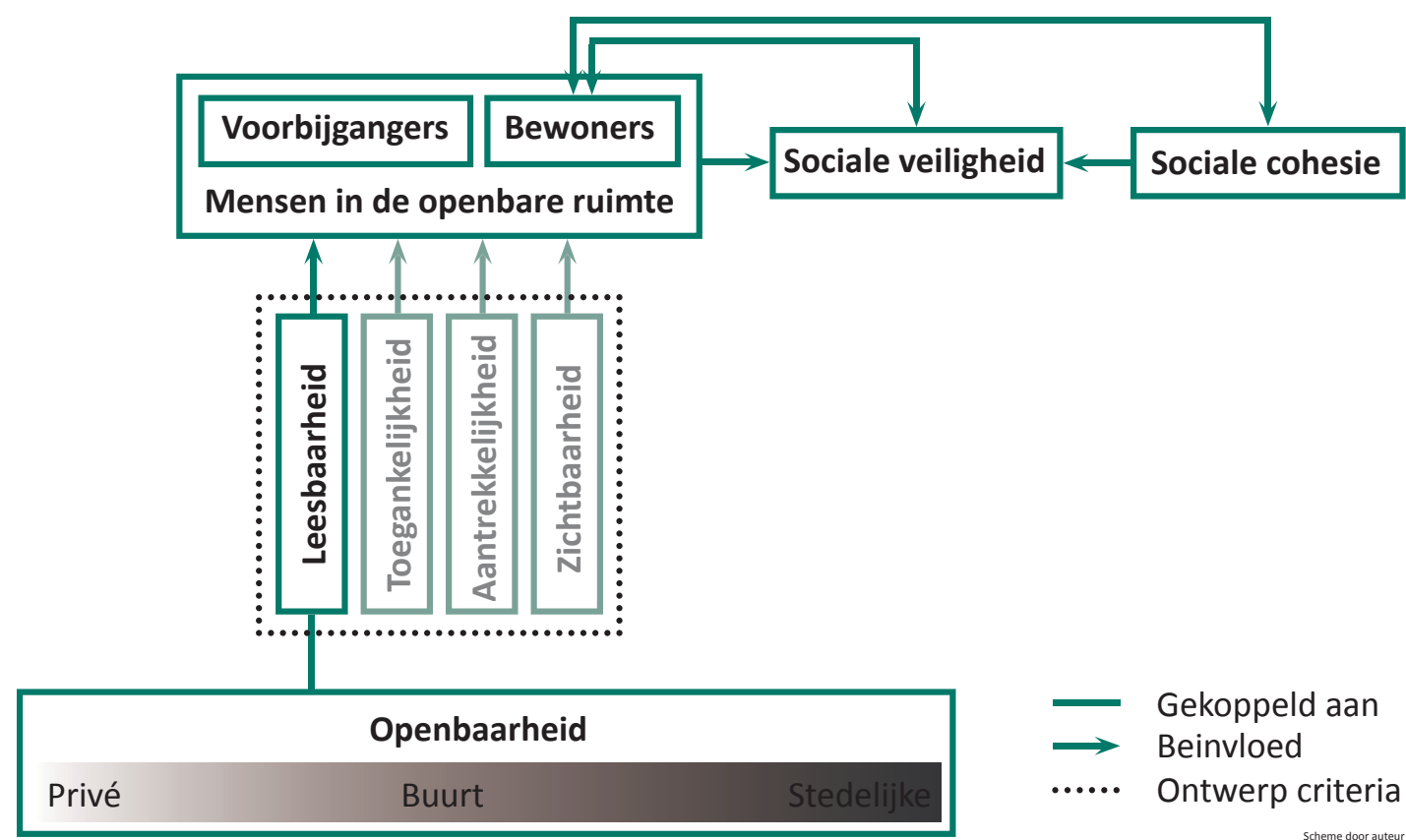
Conclusie

Conclusie

Conclusie

Dank u wel voor het luisteren!

